



centraal bureau voor de statistiek
hoofdafdeling sociaal-culturele statistieken

Boekmanstichting - Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 6243739

statistiek van de openbare bibliotheken 1992

Verklaring der tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
—	= nihil
—	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
1991–1992	= 1991 tot en met 1992
1991/1992	= het gemiddelde over de jaren 1991 tot en met 1992
1991/92	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 1991 en eindigend in 1992
1981/82–1991/92	= boekjaar enzovoort, 1981/82 tot en met 1991/92

In geval van afronding kan het voorkomen, dat de totalen niet geheel overeenstemmen met de som der opgetelde getallen.

Verbeterde cijfers in de staten en tabellen zijn niet als zodanig gekenmerkt.

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg/Heerlen, 1994.

Bronvermelding is verplicht.

Verveelvoudiging voor eigen gebruik of intern gebruik is toegestaan.

Bestelinformatie

Verkrijgbaar bij het Centraal Bureau voor de Statistiek, afdeling Uitgeverijzaken, te Heerlen.

Prijs: f 22,50 (incl. BTW)

Kengetal: G 24/1992

ISBN 903571641 8
ISSN 0168-3411

Explanation of symbols

.	= data not available
*	= provisional figure
x	= publication prohibited (confidential figures)
—	= nil
—	= (between two figures) inclusive
0 (0,0)	= less than half of unit employed
a blank	= category not applicable
1991–1992	= 1991 to 1992 inclusive
1991/1992	= average for the years 1991 up to and including 1992
1991/92	= crop year, financial year, school year etc. beginning in 1991 and terminating in 1992
1981/82–1991/92	= book year etc., 1981/82 up to and including 1991/92

Detailed items in tables do not necessarily add to totals because of rounding. Revised figures are not marked as such.

© Netherlands Central Bureau of Statistics, Voorburg/Heerlen, 1994.

Quotation of source is compulsory.

Reproduction is permitted for own use or internal use.

How and where to order

Obtainable from the Central Bureau of Statistics, Heerlen.

Price: hfl 22.50 (VAT incl.)

Key figure: G 24/1992

ISBN 903571641 8
ISSN 0168-3411

Inhoud

Boekmanstichting - Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 6243739

Samenvatting	4
1. Doel en opzet van de publikatie	5
1.1 Doel van de publikatie	5
1.2 Opzet van de publikatie	5
2. Instellingen, collectie, gebruik en middelen	6
2.1 Instellingen	6
2.2 Spreiding	6
2.3 Vestigingen en mobiele voorzieningen	7
2.4 Collectie en uitleningen	7
2.5 Gebruikers	9
2.6 Personeel	9
2.7 Financiën	11
3. Tabellen	13
Aanhangsels	
I. Enige gehanteerde begrippen	28
II. De Statistiek openbare bibliotheken 1992	29
III. Vergelijkbaarheid met eerdere publikaties over openbare bibliotheken	30

Samenvatting

De gegevens in de publikatie hebben betrekking op het jaar 1992. Nederland telt dan 603 openbare bibliotheek-instellingen. Deze instellingen beschikken over 1 190 vestigingen van waaruit wordt uitgeleend.

De collectie van de bibliotheken omvat ongeveer 45 miljoen items, iets meer dan in 1991; ruim negentiende daarvan betreft boeken, de rest is voornamelijk audiovisueel materiaal.

Het aantal uitleningen ligt met 185 miljoen 1% hoger dan in 1991. Het aantal ingeschreven gebruikers komt eind 1992 op 4,5 miljoen, 3% meer dan in 1991. Gemiddeld per gebruiker zijn er 10 items beschikbaar in 1992 en vinden er 41 uitleningen plaats.

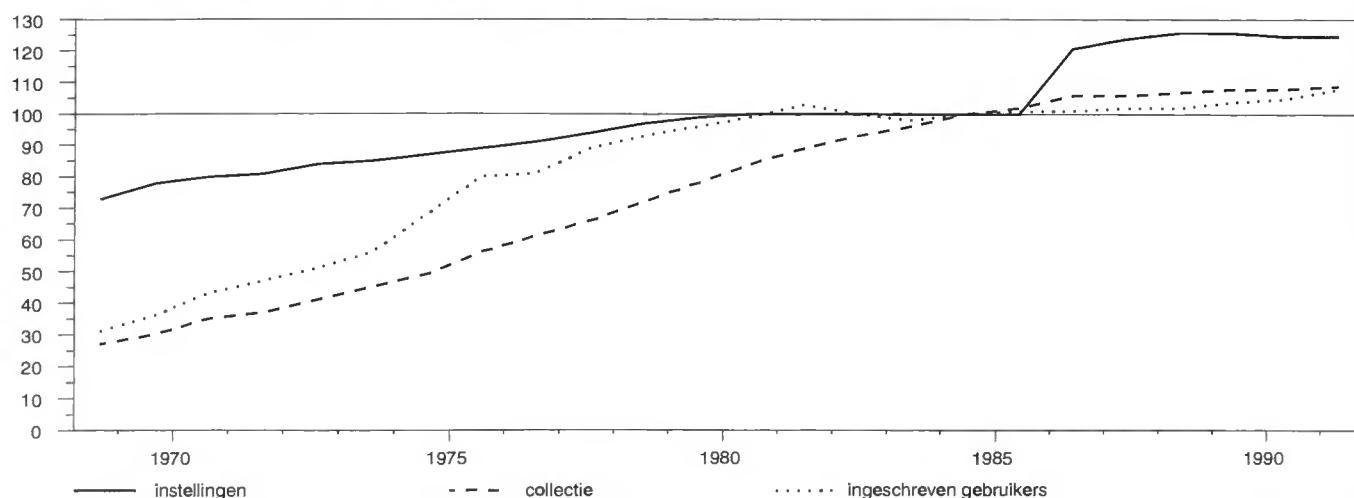
Ruim 10 duizend personen werken aan het eind van het jaar bij de openbare bibliotheken: zij verrichten ruim 6 200 mensjaren werk. Zowel het aantal werkzame personen als het arbeidsvolume zijn daarmee nagenoeg gelijk aan die in 1991. Daarnaast worden in datzelfde jaar nog ruim 440 mensjaren vrijwilligerswerk gedaan, een toename van 9%.

De totale lasten van de openbare bibliotheken bedragen 784 miljoen gulden, ruim 3% meer dan in 1991. De totale baten (786 mln gld) bestaan voor 79% uit subsidies.

Staat 1
Kerncijfers openbare bibliotheken

	Eenheid	1989	1990	1991	1992
Instellingen	1	605	606	602	603
Vestigingen	1	1 188	1 165	1 167	1 192
Collectie	1 000	43 940	44 525	44 526	44 808
Uitleningen					
totaal	1 000	184 946	185 724	183 500	185 145
per gebruiker	1	43	43	42	41
Ingeschreven gebruikers	1 000	4 261	4 346	4 378	4 512
Personeel	mensjaar	5 981	5 958	6 211	6 205
Vrijwilligers	mensjaar	295	343	407	442
Totaal lasten	mln gld	699	732	758	784
w.o. gedekt door subsidies	mln gld	573	587	606	622

1. Bibliotheken instellingen, collectie en gebruikers (1985=100)



1. Doel en opzet van de publikatie

1.1 Doel van de publikatie

De publikatie Openbare bibliotheken beoogt een cijfermatig overzicht te geven van het openbare bibliotheekwerk in Nederland. Hiertoe worden gegevens gepresenteerd over het aantal instellingen met hun voorzieningen, de omvang van de collectie, de aantallen uitleningen en lidmaatschappen, de personele bezetting en de financiering van openbare bibliotheken. De publikatie bevat geen informatie over de wetenschappelijke en speciale bibliotheken, die in een aantal gevallen ook openbaar toegankelijk zijn. Hiervoor wordt verwezen naar de jaarlijkse CBS-publikatie 'Wetenschappelijke en speciale bibliotheken'.

In een afzonderlijke uitgave worden ook gegevens per gemeente gepubliceerd (exclusief de financiële gegevens). Voor het vrijgeven van deze kleinschalige informatie is uitdrukkelijk toestemming van de afzonderlijke bibliotheken gevraagd. De gegevens kunnen worden aangevraagd bij de hoofdafdeling Sociaal-culturele statistiek van het CBS, via doorkiesnummer (070) 3 37 55 84.

1.2 Opzet van de publikatie

In het openbare bibliotheekwerk worden drie typen instellingen onderscheiden: provinciale bibliotheekcentrales (PBC's), daarbij aangesloten openbare bibliotheken (AOB'en) en zelfstandige openbare bibliotheken (ZOB'en). Veel informatie wordt in deze publikatie naar deze typen gepresenteerd. Verder treft u informatie naar de grootte van het werkgebied aan en sorteringen naar provincies. Ook worden een aantal vergelijkingen in de tijd gemaakt.

Voor een beknopt overzicht kunt u de samenvatting raadplegen. Uitgebreide cijfermatige informatie treft u aan in hoofdstuk 3 waarin alle tabellen zijn opgenomen. Waar de onderzoeksuitkomsten daar aanleiding toe geven, is in hoofdstuk 2 enige toelichting gegeven in de vorm van tekst, staten en grafieken. In dit hoofdstuk zijn de volgende aandachtsvelden onderscheiden:

- het beheer en de wijze van organisatie van de bibliotheken (paragraaf 2.1);
- de spreiding van de bibliotheken over ons land (paragraaf 2.2);
- het aantal vestigingen en mobiele filialen (paragraaf 2.3);
- de verschillende soorten collecties en uitleningen van de bibliotheken (paragraaf 2.4);
- de gebruikers met een onderscheid in jeugdigen en volwassenen en de daarbij behorende uitleningen (paragraaf 2.5);
- het personeel dat in bibliotheken werkt (paragraaf 2.6);
- tot slot een overzicht van de baten en lasten (paragraaf 2.7).

Een toelichting op de belangrijkste begrippen in deze publikatie treft u aan in deel I van het Aanhangsel (Enige gehanteerde begrippen). In deel II van hetzelfde Aanhangsel is een korte beschrijving opgenomen van de Statistiek openbare bibliotheken, waaraan het cijfermateriaal voor deze publikatie is ontleend. Deel III van het Aanhangsel wijst op de mogelijkheid de informatie in de voorliggende publikatie te vergelijken met eerdere publikaties over dit onderwerp.

2. Instellingen, collectie, gebruik en middelen

2.1 Instellingen

Het openbare bibliotheekwerk in Nederland kan organisatorisch in drie typen worden verdeeld: provinciale bibliotheekcentrales (PBC's), daarbij aangesloten openbare bibliotheken (AOB'en) en zelfstandige openbare bibliotheken (ZOB'en).

Een PBC-instelling is werkzaam ten behoeve van de gehele provincie en heeft als primaire functie het verzorgen van aanvullende diensten die vooral voor kleinere gemeenten efficiënter op provinciaal niveau kunnen worden uitgevoerd dan op plaatselijk niveau.

Een AOB-instelling heeft de directievoering uitbesteed aan een PBC. Historisch gezien zijn AOB-instellingen voornamelijk te vinden in gemeenten tot 30 000 inwoners.

Een ZOB-instelling heeft een eigen directievoering. Dit type instelling bestaat voor een deel uit instellingen die een erkenning hadden op basis van de Wet op het Openbaar bibliotheekwerk van 1975. Deze instellingen zijn voornamelijk werkzaam in gemeenten met een inwonertal van meer dan 30 000. Per 1 januari 1989 is de Wet op het Openbaar bibliotheekwerk opgegaan in de Welzijnswet. Hierdoor is ook het erkenningstelsel vervallen.

Een ander deel van de ZOB-instellingen bestaat uit bibliotheken die voorheen niet waren erkend. Deze veelal kleinere instellingen zijn doorgaans in kleinere gemeenten werkzaam. Meer informatie over de typering treft u aan in deel I van het Aanhangsel: Enige gehanteerde begrippen.

Het aantal instellingen en uitleenpunten verandert de laatste jaren nauwelijks. Het aantal AOB-instellingen schommelt rond de 450 en de ZOB-instellingen rond de 145. Het aantal uitleenpunten ligt in 1992 met 1 192 iets boven het niveau van 1991.

Sinds 1988 beschikt 99% van de Nederlandse gemeenten over een of andere vorm van bibliotheekvoorziening.

2.2 Spreiding

In Groningen, Drenthe en Flevoland bevindt zich in 1992 in alle gemeenten minstens één bibliotheekvestiging. In andere provincies moet een aantal gemeenten het met een mobiele voorziening doen; in Zeeland zijn 12 van de 30 gemeenten aangewezen op een mobiel filiaal.

Wanneer de gemeenten worden ingedeeld naar het aantal inwoners, de zgn. gemeentegroep-indeling, dan blijkt dat met name de kleine gemeenten vaker zijn aangewezen op mobiele voorzieningen dan de grotere. Van de 70 gemeenten met minder dan 5 000 inwoners worden er 28 uitsluitend bediend door mobiele filialen. In 7 kleinere gemeenten is geen enkele bibliotheekvoorziening aanwezig.

Staat 2
Openbare bibliotheekvoorzieningen

	1980	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Instellingen	475	482	484	582	597	605	606	602	603
w.v.									
provinciale bibliotheekcentrales	13	12	12	12	12	11	11	11	11
aangesloten openbare bibliotheken	363	375	373	439	448	453	447	452	447
zelfstandige openbare bibliotheken	99	95	99	131	137	141	148	139	145
Uitleenpunten									
Vestigingen	925	953	947	1 163	1 170	1 188	1 165	1 167	1 192
Stopplaatsen mobiele voorzieningen	1 852	1 962	2 005	2 103	2 034	2 045	2 007	1 991	1 974
Schoolmediatheekdienst									
aantal bediende scholen	6 941	7 990	8 114	7 650	7 227	7 083	6 718	7 270	7 095
Overige vaste uitleenpunten	1 628	2 018	2 065	1 474	1 513	1 212	1 423	1 382	1 564
Verzorgde gemeenten	708	672	656	703	706	694	663	639	640
Gemeenten in Nederland	811	741	714	714	714	702	672	647	647

Staat 3
Spreiding van het openbare bibliotheekwerk per provincie, 1992

	Gro- ningen	Fries- land	Drenthe	Over- ijssel	Flevo- land	Gelder- land	Utrecht	Noord- Holland	Zuid- Holland	Zeeland	Noord- Brabant	Limburg	Neder- land
	%												
Gemeenten met uitsluitend vestigingen	20	16	12	76	83	31	34	53	61	10	49	46	43
Gemeenten met uitsluitend mobiele voorzieningen	—	6	—	2	—	12	3	7	11	40	15	4	10
Gemeenten met zowel vestigingen als mobiele voorzieningen	80	77	88	22	17	55	63	39	27	47	35	50	46
Gemeenten zonder vestigingen of mobiele voorzieningen	—	—	—	—	—	2	—	1	1	3	2	—	1
	absoluut												
Totaal gemeenten op 31-12-1992 (=100%)	25	31	34	45	6	86	38	70	95	30	131	56	647

Staat 4
Spreading van het openbare bibliotheekwerk per gemeentegroottegroep, 1992

	1-4 999	5 000- 9 999	10 000- 19 999	20 000- 29 999	30 000- 49 999	50 000- 99 999	100 000 en meer	Totaal
	%							
Gemeenten met uitsluitend vestigingen	33	40	41	52	56	60	40	43
Gemeenten met uitsluitend mobiele voorzieningen	40	16	3	-	-	-	-	10
Gemeenten met zowel vestigingen als mobiele voorzieningen	19	44	56	48	44	40	60	46
Gemeenten zonder vestigingen of mobiele voorzieningen	9	-	0	-	-	-	-	1
	absoluut							
Totaal gemeenten op 31-12-1992 (=100%)	70	174	218	73	57	35	20	647

2.3 Vestigingen en mobiele voorzieningen

Het aantal vestigingen is in 1992 ten opzichte van 1991 met 25 toegenomen tot 1 192. De collectie omvat gemiddeld per vestiging 34 900 items. Het aantal uitleningen per vestiging bedraagt 144 800 en het aantal ingeschreven gebruikers 3 600. De daling van de gemiddelde collectie en uitleningen is uitsluitend het gevolg van de toename van het aantal vestigingen.

Naast permanente vestigingen kent het bibliotheekwezen ook mobiele voorzieningen als uitleenpunten: in 359 gemeenten zijn iets minder dan 2 000 stopplaatsen in 1992.

De mobiele voorzieningen, de zogenaamde bibliobussen, zijn in eigendom van de PBC's, die ook de collecties van deze bussen verzorgen. Eind 1992 waren er 213 000 gebruikers van bibliobus-

sen ingeschreven en vonden over datzelfde jaar bijna 10 miljoen uitleningen plaats: gemiddeld ruim 46 uitleningen per ingeschreven gebruiker, wat meer is dan de gemiddeld nog geen 41 uitleningen bij de vestigingen.

2.4 Collectie en uitleningen

Bij het gebruik van bibliotheken spelen collectie en uitleningen een belangrijke rol. De collectie, bestaande uit boeken, bladmuziek, muziekplaten en -cassettes, cd's, videocassettes, beeldplaten en andere audiovisuele materialen omvat 45 miljoen items in 1992, iets meer dan in 1991 (tijdschriften en klein grafisch materiaal worden bij de totaalberekeningen niet meegeteld). Per ingeschreven gebruiker zijn er ongeveer 10 items beschikbaar.

Staat 5
Vestigingen

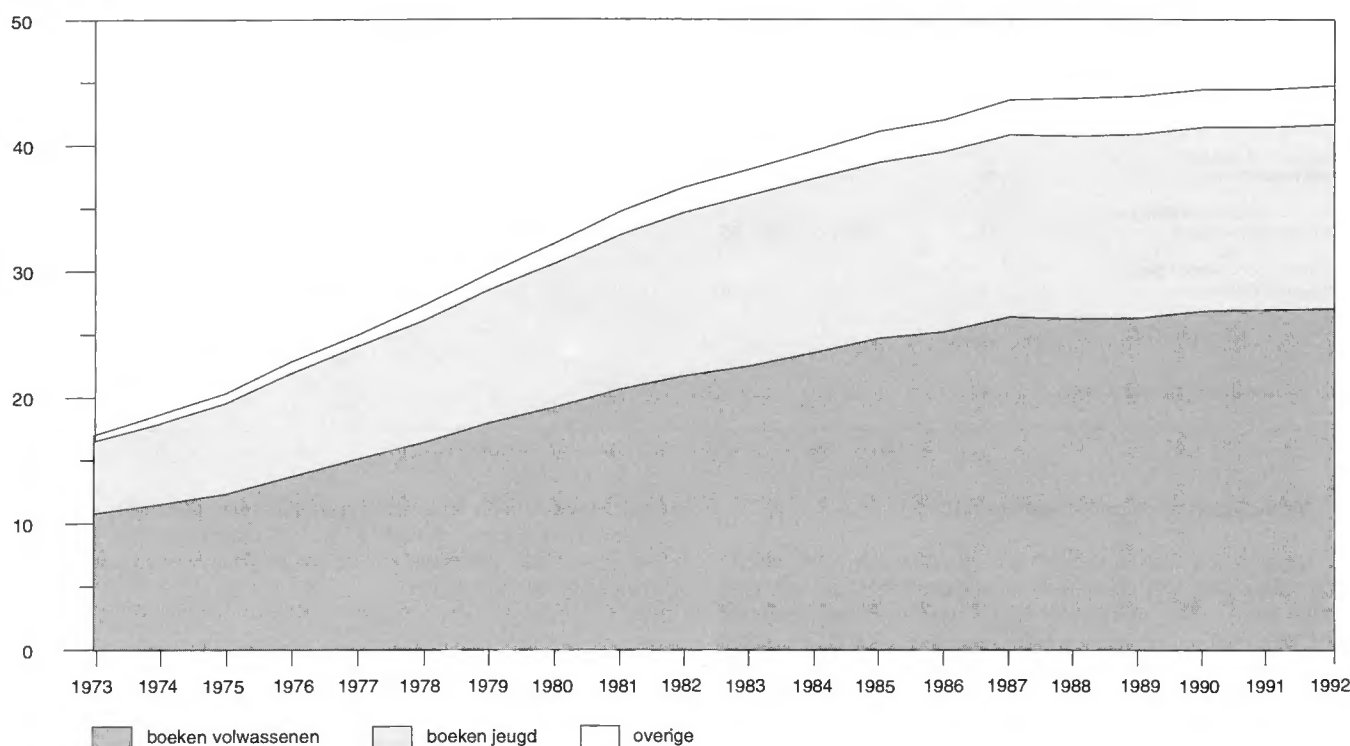
	1980	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Vestigingen	925	953	947	1 163	1 170	1 188	1 165	1 167	1 192
gemiddeld per vestiging ¹⁾									
Collectie	29 262	36 175	37 055	33 116	33 003	33 190	33 988	35 623	34 906
Openingsuren per week	.	19	19	17	17	17	18	18	18
Uitleningen	153 907	158 242	162 231	142 041	145 726	144 187	147 462	146 390	144 846
Ingeschreven gebruikers	3 813	3 859	3 899	3 361	3 385	3 367	3 496	3 531	3 573

¹⁾ Tot en met 1986 uitsluitend 'erkende' vestigingen, die vermeld stonden in het 'Landelijk Plan voor de Openbare bibliotheekvoorziening'.

Staat 6
Mobiele voorzieningen

	1980	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
	absoluut								
Gemeenten met mobiele voorzieningen	419	398	389	402	394	383	363	361	359
Stopplaatsen	1 852	1 962	2 005	2 103	2 034	2 045	2 007	1 991	1 974
	x 1 000								
Ingeschreven gebruikers w.v.	283	251	243	241	230	223	232	220	213
volwassenen	76	68	65	65	60	62	65	62	59
jeugd t/m 17 jaar	207	183	178	176	170	161	167	158	154
Uitleningen	12 739	11 184	11 437	11 477	11 251	10 936	10 623	9 970	9 846

2. Collectie



cbs

Sinds 1985 nemen collectie en uitleningen in dezelfde mate toe: in 1992 is de collectie 9% groter dan in 1985, het aantal uitleningen is in dezelfde periode toegenomen met 8%.

Het aantal uitleningen dat op de collectie van 1992 betrekking heeft, bedraagt 185 miljoen, 1% meer dan in 1991. Per gebruiker vinden er bijna 41 uitleningen in 1992 plaats. De daling van het gemiddeld aantal uitleningen per gebruiker ten opzichte van 1991 wordt veroorzaakt doordat het aantal gebruikers sterker is gegroeid dan het aantal uitleningen.

Het gemiddeld aantal malen dat een item per jaar wordt uitgeleend, de uitleenfrequentie, is 4,1 in 1992. Voor boeken (ruim 90% van de gehele collectie) bedraagt deze frequentie eveneens 4,1. Jeugdboeken worden wat vaker per jaar uitgeleend dan boeken voor volwassenen met uitleenfrequenties van respectievelijk 4,5 en 3,9.

In de periode 1980–1985 loopt de uitleenfrequentie terug van 5,0 naar 4,2; deze daling werd met name veroorzaakt door de afnemende uitleenfrequentie van de jeugdboeken gemiddeld 6,0 uitleningen per boek in 1980 naar 4,4 uitleningen in 1985. In die periode nam het aantal jeugdboeken met 20% toe, terwijl het aantal uitleningen van jeugdboeken juist daalde met 10%. Sinds 1986 blijft de uitleenfrequentie vrij stabiel.

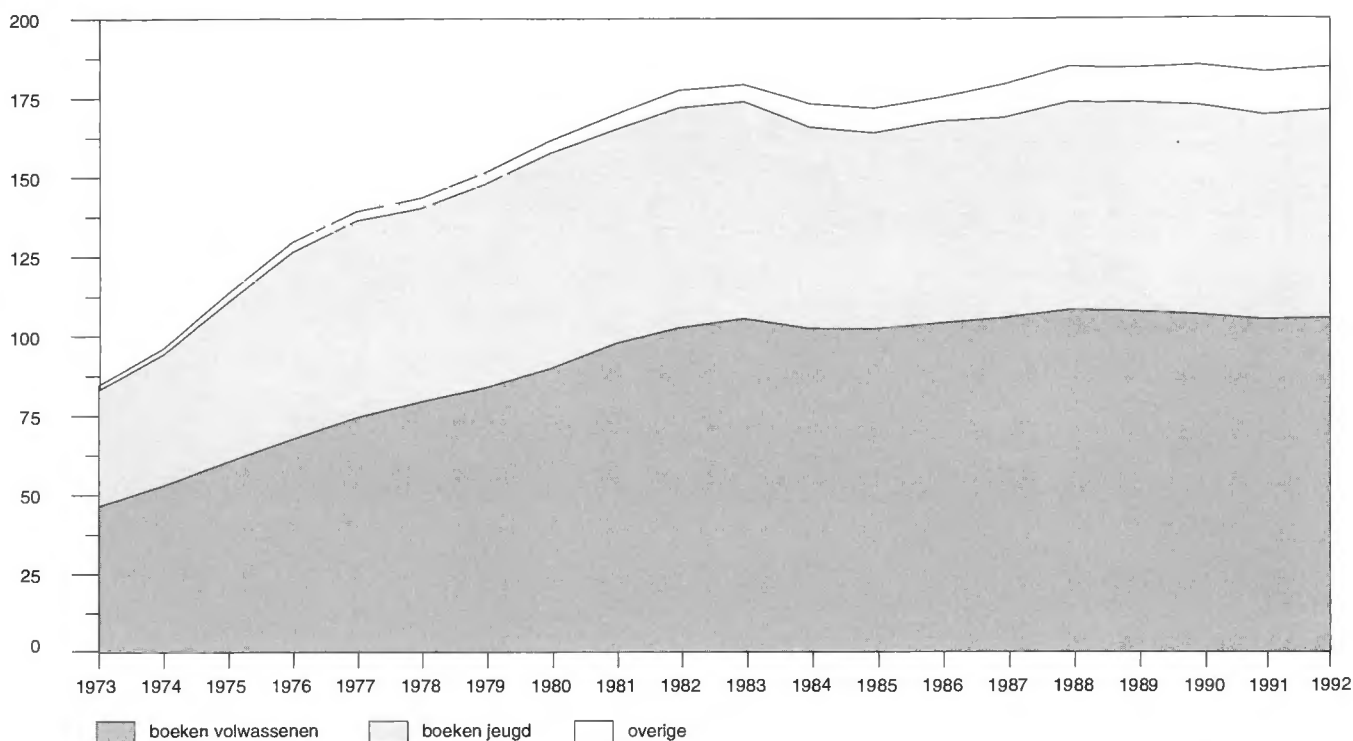
Het aantal abonnementen op periodieken bedraagt in 1992 zo'n 122 000 voor alle bibliotheken, een gemiddelde van 200 per instelling, ofwel ruim 100 per vestiging. Zo'n 3,4 mln keer zijn deze tijdschriften uitgeleend.

Staat 7 Ontwikkelingen van collectie en uitleningen

	Einheid	1980	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
<i>Collectie</i> ¹⁾										
Totaal	1 000	32 319	41 235	42 098	43 675	43 780	43 940	44 525	44 526	44 808
Totaal	1980=100	100	128	130	135	135	136	138	138	139
Per gebruiker	1	8,1	9,9	10,1	10,4	10,3	10,3	10,2	10,2	9,9
Per inwoner	1	2,3	2,9	2,9	3,0	3,0	3,0	3,0	2,9	2,9
<i>Uitleningen</i>										
Totaal	1 000	161 911	172 089	175 617	179 882	185 443	184 946	185 724	183 500	185 145
Totaal	1980=100	100	106	108	111	115	114	115	113	114
Per gebruiker	1	40,4	41,4	42,0	42,6	43,7	43,4	42,7	41,9	41,0
Per inwoner	1	11,5	11,9	12,1	12,3	12,6	12,5	12,5	12,1	12,1

¹⁾ Exclusief tijdschriften en onderwerpen klein grafisch materiaal.

3. Uitleeningen



cbs

Staat 8
Uitleenfrequentie

	1980	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Uitleenfrequentie totaal	5,0	4,2	4,2	4,1	4,2	4,1	4,2	4,1	4,1
w.o.									
boeken totaal	5,1	4,2	4,2	4,1	4,3	4,3	4,2	4,1	4,1
w.v.									
volwassenen	4,6	4,1	4,1	4,0	4,1	4,1	4,0	3,9	3,9
jeugd	6,0	4,4	4,5	4,4	4,6	4,5	4,5	4,5	4,5
audiovisuele materialen	2,8	2,3	2,5	3,0	2,8	2,8	3,0	3,2	3,1

2.5 Gebruikers

In 1992 staan 4,5 miljoen personen ingeschreven bij een openbare bibliotheek; 47% daarvan zijn jeugdigen tot en met 17 jaar. Bijna 30% van de bevolking is gebruiker van een bibliotheek. Van alle jeugdigen in Nederland van 0 tot en met 17 jaar is 64% lid van een bibliotheek. Als de 0- tot en met 4-jarigen als potentiële gebruikers buiten beschouwing worden gelaten, is het aandeel van jeugdige bibliotheekgebruikers nog aanzienlijk hoger (bijna 90%). Van de volwassen bevolking in 1992 is 20% ingeschreven bij een openbare bibliotheek.

Onder de jeugdige bevolking is het lidmaatschap van bibliotheken toegenomen van 58% in 1980 tot 64% in 1992. Het aandeel gebruikers van de volwassen bevolking is in de periode 1980-1991 toegenomen van 17% tot 20%.

2.6 Personeel

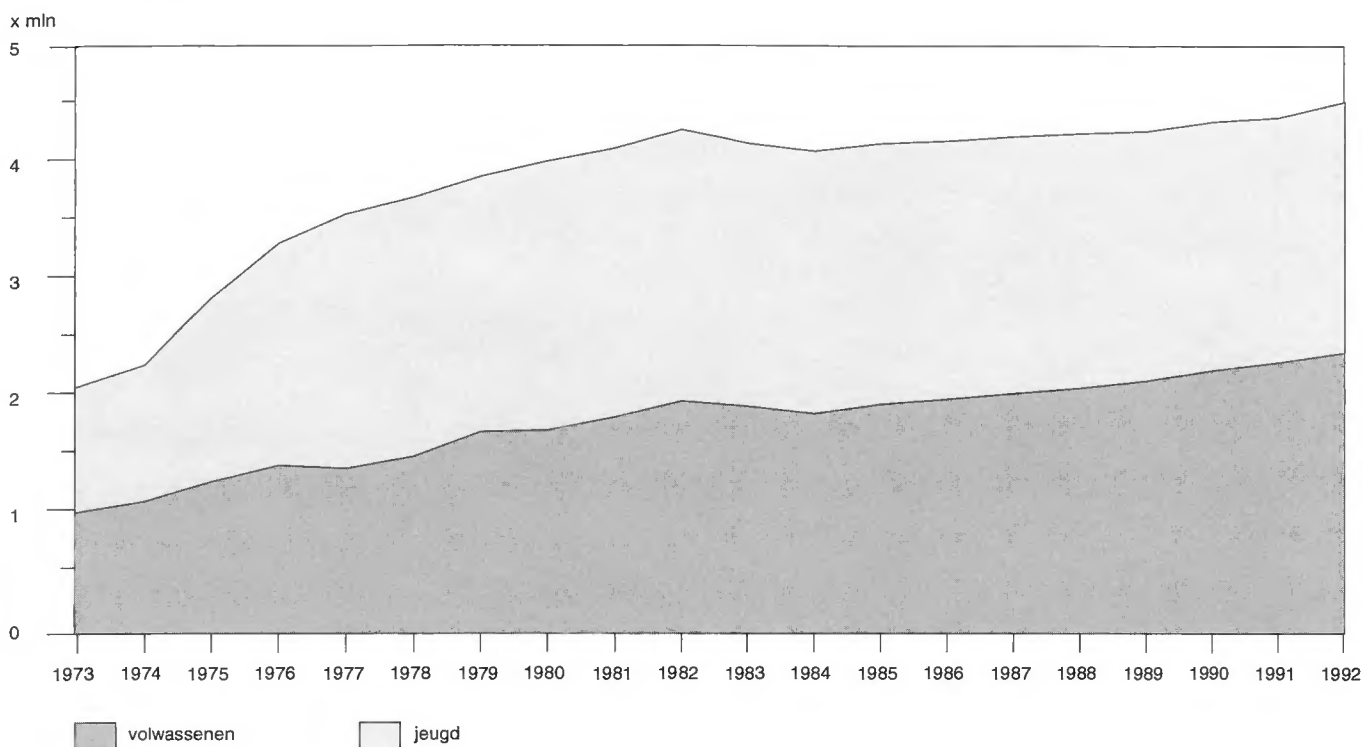
Ruim 10 200 personen zijn in 1992 werkzaam bij de openbare bibliotheken, vrijwel evenveel als in 1991; bijna 96% daarvan is in

Staat 9
Abonnementen op en uitleeningen van periodieken, 1992

	Abonnementen	Uitleeningen
	x 1 000	
<i>Type instellingen</i>		
PBC	5	27
AOB	51	2 860
ZOB	66	514
<i>Provincie</i>		
Groningen	4	-
Friesland	4	22
Drenthe	4	201
Overijssel	11	305
Flevoland	2	5
Gelderland	15	128
Utrecht	8	275
Noord-Holland	16	515
Zuid-Holland	23	234
Zeeland	5	57
Noord-Brabant	20	1 249
Limburg	9	411
<i>Gemeente-groetgroep</i>		
1- 4 999	1	95
5 000- 9 999	11	769
10 000-19 000	24	1 415
20 000-49 999	33	789
50 000-99 999	19	284
100 000 inwoners en meer	32	48
Totaal	122	3 401

loondienst. Omgerekend naar voltijdse banen (38 uur/week) bezet het personeel ruim 6 200 plaatsen. Daarnaast zijn er nog 6 700 vrijwilligers actief die tezamen ruim 440 mensjaren werk verrichten, 35 mensjaren meer dan het jaar ervoor.

4. Ingeschreven gebruikers



cbs

Staat 10 Ingeschreven gebruikers

	Eenheid	1980	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Gebruikers	1 000 per 100 inwoners	4 008 28,4	4 161 28,8	4 182 28,8	4 220 28,9	4 246 28,9	4 261 28,8	4 346 29,2	4 378 28,9	4 512 29,6
w.v. jeugd t/m 17 jaar	1 000 per 100 inwoners van 0 t/m 17 jaar	2 282 57,9	2 217 61,8	2 193 62,2	2 182 62,7	2 163 63,2	2 116 62,8	2 113 63,4	2 079 62,4	2 129 63,7
volwassenen	1 000 per 100 inwoners van 18 jaar en ouder	1 727 17,0	1 944 17,9	1 989 18,1	2 038 18,3	2 083 18,4	2 145 18,5	2 233 19,3	2 300 19,5	2 383 20,0

Staat 11 Personeel en vrijwilligers per provincie, 1992

	Gro- ningen	Fries- land	Drenthe	Over- ijssel	Flevo- land	Gelder- land	Utrecht	Noord- Holland	Zuid- Holland	Zeeland	Noord- Brabant	Limburg	Neder- land
Personeel in personen	402	459	391	815	174	1 183	565	1 557	2 117	309	1 664	594	10 230
w.v. personeel in dienst bijzondere regelingen als WSW, WVV e.d.	377	429	385	731	171	1 103	555	1 524	2 065	301	1 567	568	9 776
	25	30	6	84	3	80	10	33	52	8	97	26	454
Personeel in mensjaren	280	291	209	478	72	741	374	943	1 295	205	931	386	6 205
w.v. personeel in dienst bijzondere regelingen als WSW, WVV e.d.	259	266	205	401	70	688	366	916	1 253	199	854	364	5 841
	21	25	4	77	2	53	8	27	42	6	77	22	364
Vrijwilligers in personen	767	57	876	433	5	557	1 229	462	1 332	27	579	385	6 709
Vrijwilligers in mensjaren	52	4	36	35	1	45	87	32	87	2	36	25	442

2.7 Financiën

De financiering van het openbare bibliotheekwerk vindt vanaf 1987 plaats op basis van de Welzijnswet. Volgens de opzet van de Welzijnswet krijgen zowel provincies als gemeenten een uitkering ter dekking van de kosten van in deze wet genoemde voorzieningen waarvan het openbare bibliotheekwerk een onderdeel uitmaakt. Voor de openbare bibliotheken vormen de gemeenten de belangrijkste directe subsidiegevers. De gemeenten subsidiëren zowel de zelfstandige bibliotheken als de aangesloten bibliotheken. De provinciale bibliotheekcentrales functioneren als instanties die specifieke bibliotheektaken tegen betaling verrichten voor zowel zelfstandige als aangesloten openbare bibliotheken of rechtstreeks voor gemeenten indien daar geen bibliotheekinstelling werkzaam is.

De totale baten van de openbare bibliotheken in 1992 bedragen 786 miljoen gulden, 3,5% meer dan in 1991. Ongeveer 80% van de baten bestaat uit overheidssubsidies: per gebruiker komt dat in 1992 neer op 138 gulden. Hoewel de verdeling naar de bronnen van inkomsten ten opzichte van 1991 nauwelijks is gewijzigd, blijkt op de langere termijn een toename van de inkomsten via gebruikers en een relatieve afname van de overheidssubsidies. De inkomsten via gebruikers nemen in de periode 1980-1992 toe van 5% tot 11%, de overheidssubsidies dalen van 85% tot 79%.

De lasten van de bibliotheken in 1992 bedragen 784 miljoen gulden, evenals bij de baten zo'n 3,5% meer dan in 1991. Sinds 1980 zijn de lasten toegenomen met 62%; een belangrijk deel van de toename kan worden toegeschreven aan inflatie (35%) en loonkostenstijging (30%).

Staat 14
Contributietarieven per jaar

	1980	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
%									
tot 15 gld	97	1	1	4	3	3	2	2	2
15 tot 20 gld	3	27	25	22	15	11	9	5	4
20 tot 25 gld	-	56	57	55	53	49	41	36	26
25 tot 30 gld	-	11	13	14	23	29	38	38	43
30 gld en meer	-	5	5	5	5	8	9	19	26
absoluut									
Totaal bibliotheekinstellingen (=100%)	475	482	484	582	597	605	606	602	603

De toename van de inkomsten van gebruikers (350% sinds 1980) is maar voor een beperkt deel te verklaren vanuit de groei van het aantal gebruikers (13% sinds 1980). Een andere, grotere factor vormt de stijging van de contributietarieven. In 1980 hieven vrijwel alle bibliotheken een contributie van minder dan 15 gld; in 1992 heft het grootste deel van de bibliotheken een contributie van meer dan 25 gld. Deze ontwikkeling berust niet alleen op algemene prijscorrecties, want volgens de algemene prijsindex zijn de prijzen in genoemde periode met 35% gestegen, maar is deels het gevolg van bestuursmaatregelen met het oog op een effectievere kostenbeheersing. Naast inkomsten vanuit contributiegelden zijn de zogenaamde leengelden een steeds grotere rol gaan spelen. De uitkomsten van het onderzoek van 1993 zal ook informatie over de leengelden verschaffen.

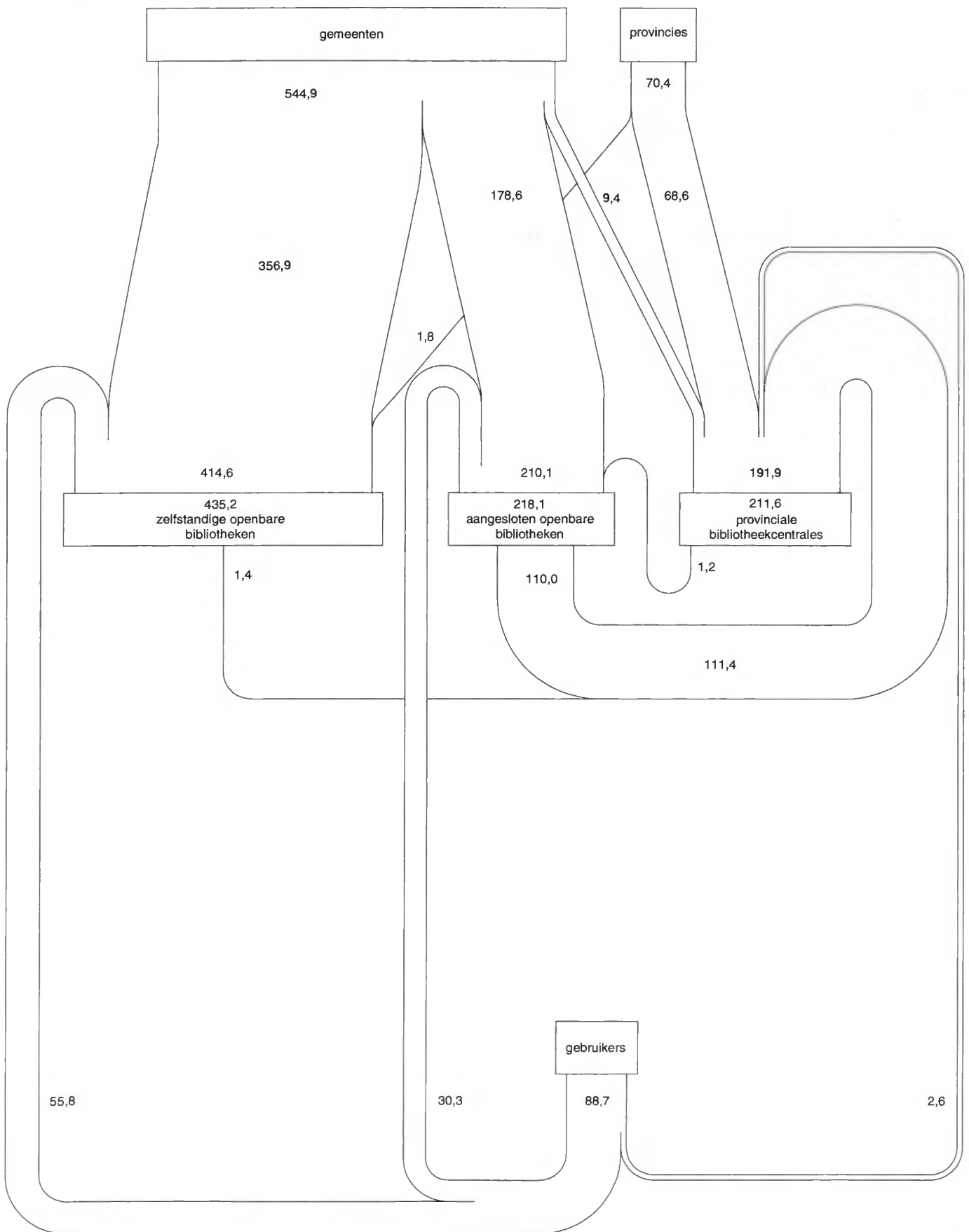
Staat 12
Baten van openbare bibliotheken

	1980	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
%									
Inkomsten van gebruikers	5	8	8	9	10	11	11	11	11
Subsidies van de overheid	85	85	83	83	83	82	80	80	79
Overige baten	10	7	9	8	8	8	9	9	10
mln gld									
Totaal (=100%)	485	641	667	691	698	700	734	759	786
gld									
Subsidie per gebruiker	104	131	133	136	136	134	135	141	138
Subsidie per inwoner	30	38	38	39	39	39	39	40	41

Staat 13
Lasten van openbare bibliotheken

	1980	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
%									
Huisvestingskosten	16	23	23	23	23	22	22	21	22
Personeelskosten	54	47	48	47	47	46	47	46	46
Aankoop, bewerking en afschrijving van media	20	17	17	17	17	17	16	17	16
Overige lasten	10	13	13	14	14	15	15	16	16
mln gld									
Totaal (=100%)	485	640	668	690	696	699	732	758	784

5. Financiering van openbare bibliotheken 1992 in mln gld



Tabellen

Tabel 1
Overzicht van het openbare bibliotheekwerk, 1980-1992

	Eenheid	1980	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Instellingen	1	475	482	484	582	597	605	606	602	603
Vestigingen	1	925	953	947	1 163	1 170	1 188	1 165	1 167	1 192
Collectie	1 000	32 319	41 235	42 098	43 675	43 780	43 940	44 525	44 526	44 808
Uitleningen										
totaal	1 000	161 911	172 089	175 617	179 882	185 443	184 946	185 724	183 500	185 145
per gebruiker	1	40	41	42	43	44	43	43	42	41
per inwoner	1	12	12	12	12	13	12	12	12	12
Ingeschreven gebruikers	1 000	4 008	4 161	4 182	4 220	4 246	4 261	4 346	4 378	4 512
w.o.										
jeugd t/m 17 jaar	1 000	2 282	2 217	2 193	2 182	2 163	2 116	2 113	2 079	2 129
Personeel	mensjaar	5 938	5 761	5 958	5 945	5 927	5 981	5 958	6 211	6 205
w.v.										
personeel in dienst	mensjaar	5 293	5 411	5 654	5 662	5 635	5 720	5 700	5 909	5 841
bijzondere regelingen als										
WSW, WVM e.d.	mensjaar	644	350	304	283	292	261	258	302	364
Vrijwilligers	mensjaar	69	228	258	271	311	295	343	407	442
Uitleningen per mensjaar										
personeel in dienst	1 000	31	32	31	32	33	32	33	31	32
personeel en vrijwilligers	1 000	27	29	28	29	30	30	29	28	28
Totaal lasten	mln gld	485	640	668	690	696	699	732	758	784
Ontvangen subsidies	mln gld	414	543	555	573	577	573	587	606	622

Tabel 2
Kerncijfers van openbare bibliotheken per provincie, 1992

	Eenheid	Gro- ningen	Fries- land	Drenthe	Over- ijssel	Flevo- land	Gelder- land	Utrecht	Noord- Holland	Zuid- Holland	Zeeland	Noord- Brabant	Limburg	Neder- land
Instellingen	1	25	30	35	44	6	74	45	67	98	12	109	58	603
Vestigingen	1	80	62	59	120	12	132	75	150	190	33	166	113	1 192
Vestigingen per 100 000 inwoners	1	14,4	10,3	13,2	11,5	4,9	7,2	7,2	6,1	5,8	9,1	7,4	10,1	7,8
Collectie	1 000	2 220	1 691	1 524	3 728	556	5 224	3 008	6 393	8 899	1 548	5 986	4 031	44 808
Uitleningen	1 000	7 554	8 865	6 636	14 666	2 925	22 640	13 019	26 509	38 288	4 951	28 202	10 891	185 145
per gebruiker	1	39,8	44,9	48,0	44,0	40,7	38,6	39,2	39,2	41,1	46,8	41,0	41,9	41,0
per inwoner	1	13,6	14,7	14,8	14,1	12,0	12,3	12,4	10,9	11,6	13,7	12,6	9,7	12,2
Ingeschreven gebruikers	1 000	190	198	138	334	72	586	332	677	931	106	689	260	4 512
w.o.														
jeugd t/m 17 jaar	%	45	49	50	48	58	48	47	42	44	47	51	54	47
per instelling	1 000	7,6	6,6	3,9	7,6	12,0	7,9	7,4	10,1	9,5	8,8	6,3	4,5	7,5
per 100 inwoners	1	34,1	32,7	30,8	32,1	29,6	31,9	31,7	27,7	28,2	29,3	30,7	23,2	29,6
Personeel	mensjaar	280	291	209	478	73	741	374	943	1 294	205	931	386	6 205
w.v.														
personeel in dienst	mensjaar	259	266	205	401	70	688	366	916	1 253	199	854	364	5 841
bijzondere regelingen als														
WSW, WVM e.d.	mensjaar	21	25	4	77	2	53	8	27	42	6	77	22	364
Vrijwilligers	mensjaar	52	4	36	35	1	45	87	32	87	2	36	25	442
Uitleningen per mensjaar														
personeel in dienst	1 000	29	33	32	37	42	33	36	29	31	25	33	30	32
personeel en vrijwilligers	1 000	23	30	27	29	39	29	28	27	28	24	29	27	28
Totaal lasten	mln gld	36	39	27	53	12	100	53	123	162	27	109	45	784
Ontvangen subsidies	mln gld	28	26	21	44	10	74	42	101	133	19	86	36	622
Gemiddeld contributietarief														
per instelling per jaar	gld	29	29	30	26	27	26	26	27	23	27	26	21	26

Tabel 3
Kerncijfers van openbare bibliotheken naar inwonertal van het werkgebied, 1992

	Eenheid	1-4 999	5 000- 9 999	10 000- 19 999	20 000- 29 999	30 000- 49 999	50 000- 99 999	100 000 en meer	Neder- land ¹⁾
Instellingen	1	59	157	192	77	51	36	20	603
Vestigingen	1	39	204	381	128	134	126	180	1 192
Vestigingen per 100 000 inwoners	1	16,5	15,7	12,2	7,2	6,3	5,0	4,3	7,8
Collectie	1 000	644	3 359	7 461	4 379	5 243	6 956	12 197	44 808
Uitleningen	1 000	2 103	13 844	34 287	23 243	26 377	31 558	44 281	185 145
per gebruiker	1	36,2	41,3	41,1	39,9	41,7	40,9	39,6	41,0
per inwoner	1	8,9	10,6	10,9	13,1	12,4	12,6	10,6	12,2
Ingeschreven gebruikers	1 000	58	335	833	583	633	772	1 119	4 512
totaal									
w.o.									
jeugd t/m 17 jaar	%	54	52	50	49	46	44	41	47
per instelling	1 000	1,0	2,1	4,3	7,6	12,4	21,4	55,9	7,5
per 100 inwoners	1	24,6	25,7	26,6	32,9	29,8	30,9	26,9	29,6
Personeel	mensjaar	25	272	666	493	722	1 032	1 901	6 205
w.v.									
personeel in dienst	mensjaar	25	253	622	443	674	947	1 803	5 841
bijzondere regelingen als									
WSW, WVM e.d.	mensjaar	-	19	44	50	49	86	98	364
Vrijwilligers	mensjaar	40	97	150	56	25	36	26	442
Uitleningen per mensjaar									
personeel in dienst	1 000	84	55	55	52	39	33	25	32
personeel en vrijwilligers	1 000	33	38	42	42	35	30	23	28
Totaal lasten	mln gld	4	29	65	45	77	122	231	784
Ontvangen subsidies	mln gld	5	37	82	52	71	100	196	622
Gemiddeld contributietarief									
per instelling per jaar	gld	27	25	26	28	28	28	29	26

¹⁾ Inclusief PBC's.

Tabel 4
Gemeenten naar soort voorziening, per provincie, 1992

	Gro- ningen	Fries- land	Drenthe	Over- ijssel	Flevo- land	Gelder- land	Utrecht	Noord- Holland	Zuid- Holland	Zeeland	Noord- Brabant	Limburg	Neder- land
absoluut													
Gemeenten op 31-12-1992	25	31	34	45	6	86	38	70	95	30	131	56	647
w.v.													
met uitsluitend vestigingen	5	5	4	34	5	27	13	37	58	3	64	26	281
met uitsluitend mobiele voorzieningen	-	2	-	1	-	10	1	5	10	12	19	2	62
met vestigingen en mobiele voorzieningen	20	24	30	10	1	47	24	27	26	14	46	28	297
zonder vestigingen of mobiele voorzieningen	-	-	-	-	-	2	-	1	1	1	2	-	7
x 1 000													
Inwoners van gemeenten	556	604	448	1 039	243	1 840	1 047	2 440	3 296	361	2 244	1 120	15 237
w.v.													
met uitsluitend vestigingen	227	45	78	593	204	530	286	1 825	1 759	33	1 176	443	7 200
met uitsluitend mobiele voorzieningen	-	12	-	5	-	59	2	31	90	65	90	13	367
met vestigingen en mobiele voorzieningen	328	546	370	441	39	1 245	759	574	1 444	261	969	664	7 640
zonder vestigingen of mobiele voorzieningen	-	-	-	-	-	6	-	10	3	2	9	-	31
%													
Gemeenten op 31-12-1992	20	16	12	76	83	31	34	53	61	10	49	46	43
met uitsluitend vestigingen	-	6	-	2	-	12	3	7	11	40	15	4	10
met uitsluitend mobiele voorzieningen	80	77	88	22	17	55	63	39	27	47	35	50	46
met vestigingen en mobiele voorzieningen	-	-	-	-	-	2	-	1	1	3	2	-	1
Inwoners van gemeenten	41	8	17	57	84	29	27	75	53	9	52	40	47
met uitsluitend vestigingen	-	2	-	1	-	3	0	1	3	18	4	1	2
met uitsluitend mobiele voorzieningen	59	90	83	42	16	68	72	24	44	72	43	59	50
met vestigingen en mobiele voorzieningen	-	-	-	-	-	0	-	0	0	1	0	-	0
zonder vestigingen of mobiele voorzieningen													

Tabel 5
Gemeenten naar soort voorziening, per gemeentegroottegroep, 1992

	1-4 999	5 000- 9 999	10 000- 19 999	20 000- 29 999	30 000- 49 999	50 000- 99 999	100 000 en meer	Nederland
absoluut								
Gemeenten op 31-12-1992	70	174	218	73	57	35	20	647
w.v.								
met uitsluitend vestigingen	23	70	89	38	32	21	8	281
met uitsluitend mobiele voorzieningen	28	27	7	-	-	-	-	62
met vestigingen en mobiele voorzieningen	13	77	121	35	25	14	12	297
zonder vestigingen of mobiele voorzieningen	6	-	1	-	-	-	-	7
x 1 000								
Inwoners van gemeenten	236	1 303	3 133	1 774	2 125	2 501	4 166	15 237
w.v.								
met uitsluitend vestigingen	70	521	1 289	948	1 177	1 484	1 711	7 200
met uitsluitend mobiele voorzieningen	97	185	84	-	-	-	-	367
met vestigingen en mobiele voorzieningen	48	598	1 749	826	948	1 016	2 455	7 640
zonder vestigingen of mobiele voorzieningen	20	-	10	-	-	-	-	31
%								
Gemeenten op 31-12-1992	33	40	41	52	56	60	40	43
met uitsluitend vestigingen	40	16	3	-	-	-	-	10
met uitsluitend mobiele voorzieningen	19	44	56	48	44	40	60	46
zonder vestigingen of mobiele voorzieningen	9	-	0	-	-	-	-	1
Inwoners van gemeenten	30	40	41	53	55	59	41	47
met uitsluitend vestigingen	41	14	3	-	-	-	-	2
met vestigingen en mobiele voorzieningen	20	46	56	47	45	41	59	50
zonder vestigingen of mobiele voorzieningen	9	-	0	-	-	-	-	0

Tabel 6
Uitleenpunten van het openbare bibliotheekwerk per provincie, 1992

	Gro- ningen	Fries- land	Drenthe	Over- ijssel	Flevo- land	Gelder- land	Utrecht	Noord- Holland	Zuid- Holland	Zeeland	Noord- Brabant	Limburg	Neder- land
Instellingen	25	30	35	44	6	74	45	67	98	12	109	58	603
w.v.													
provinciale bibliotheekcentrales	1	1	1	1	-	1	1	1	1	1	1	1	11
aangesloten openbare bibliotheken	22	24	31	34	1	58	33	47	58	4	96	39	447
zelfstandige openbare bibliotheken	2	5	3	9	5	15	11	19	39	7	12	18	145
Uitleenpunten	80	62	59	120	12	132	75	150	190	33	166	113	1 192
Vestigingen	177	421	175	64	42	259	124	154	104	152	193	109	1 974
Stopplaatsen mobiele voorzieningen													
Schoolmediatheekdienst	305	520	326	416	159	1 178	340	1 085	957	305	1 206	298	7 095
aantal bediende scholen	58	19	49	57	6	245	90	226	530	35	186	63	1 564
Overige vaste uitleenpunten													

Tabel 7
Uitleenpunten van het openbare bibliotheekwerk naar inwonertal van het werkgebied van de instelling, 1992

	1-4 999	5 000- 9 999	10 000- 19 999	20 000- 29 999	30 000- 49 999	50 000- 99 999	100 000 en meer	Neder- land ¹⁾
Instellingen	59	157	192	77	51	36	20	603
w.v.								
provinciale bibliotheekcentrales								11
aangesloten openbare bibliotheken	37	148	181	65	16	-	-	447
zelfstandige openbare bibliotheken	22	9	11	12	35	36	20	145
Uitleenpunten	39	204	381	128	134	126	180	1 192
Vestigingen	121	374	601	265	238	177	198	1 974
Stopplaatsen mobiele voorzieningen								
Schoolmediatheekdienst	143	697	1 654	882	1 057	1 215	1 447	7 095
aantal bediende scholen	9	132	310	138	217	189	569	1 564
Overige vaste uitleenpunten								

1) Inclusief PBC's.

Tabel 8
Het bereik van schoolmediatheekdiensten per provincie, 1992

	Eenheid	Gro- ningen	Fries- land	Drenthe	Over- ijssel	Flevo- land	Gelder- land	Utrecht	Noord- Holland	Zuid- Holland	Zeeland	Noord- Brabant	Limburg	Neder- land
Gemeenten op 31-12-1992	1													
Gemeenten waarvan in het werkgebied een schoolmediatheekdienst werkzaam is	1	23	31	34	35	6	83	34	60	87	30	101	51	575
Gemeenten waarvan in het werkgebied een schoolmediatheekdienst werkzaam is	%	92	100	100	78	100	97	89	86	92	100	77	91	89
Bediende scholen w.v.	1	305	520	326	416	159	1 178	340	1 085	957	305	1 206	298	7 095
basisonderwijs	1	294	508	312	376	159	1 016	324	949	878	281	1 147	261	6 505
voortgezet onderwijs	1	11	12	14	40	—	162	16	136	79	24	59	37	590
Bediende scholen w.v.	%	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
basisonderwijs	%	98	98	96	90	100	86	95	87	92	92	95	88	92
voortgezet onderwijs	%	4	2	4	10	—	14	5	13	8	8	5	12	8
	%	4	2	4	10	—	14	5	13	8	8	5	12	8

Tabel 9
Het bereik van schoolmediatheekdiensten per gemeentegroottegroep, 1992

	Eenheid	Inwonertal van de gemeente waartoe de schoolmediatheek behoort							Nederland
		1-4 999	5 000- 9 999	10 000- 19 999	20 000- 29 999	30 000- 49 999	50 000- 99 999	100 000 en meer	
Gemeenten op 31-12-1992	1	70	174	218	73	57	35	20	647
Gemeenten waarvan in het werkgebied een schoolmediatheekdienst werkzaam is	1	48	158	208	66	47	32	16	575
Gemeenten waarvan in het werkgebied een schoolmediatheekdienst werkzaam is	%	69	91	95	90	82	91	80	89
Bediende scholen w.v.	1	143	697	1 654	882	1 057	1 215	1 447	7 095
basisonderwijs	1	142	684	1 573	848	936	1 086	1 236	6 505
voortgezet onderwijs	1	1	13	81	34	121	129	211	590
Bediende scholen w.v.	%	100	100	100	100	100	100	100	100
basisonderwijs	%	99	98	95	96	89	89	85	92
voortgezet onderwijs	%	1	2	5	4	11	11	15	8

Tabel 10
Vestigingen, collectie, uitteningen, ingeschreven gebruikers en openingsuren per week, per provincie, 1992

	Gro- ningen	Fries- land	Drenthe	Over- ijssel	Flevo- land	Gelder- land	Utrecht	Noord- Holland	Zuid- Holland	Zeeland	Noord- Brabant	Limburg	Neder- land
Vestigingen	80	62	59	120	12	132	75	150	190	33	166	113	1 192
<i>Gemiddeld per vestiging</i>													
Collectie	23 674	22 431	23 179	28 476	44 100	38 028	37 936	39 372	43 341	41 639	35 279	33 396	34 906
Uitteningen	86 612	116 769	101 364	115 444	227 209	160 703	165 213	170 603	190 832	128 520	156 699	90 464	144 846
Ingeschreven gebruikers w.o.	2 207	2 733	2 144	2 671	5 719	4 193	4 243	4 365	4 717	2 731	3 847	2 176	3 573
jeugd t/m 17 jaar	949	1 249	1 020	1 260	3 264	1 957	1 929	1 823	2 053	1 171	1 926	1 133	1 641
Openingsuren per week	13,9	14,3	15,0	13,8	19,4	18,4	18,7	20,5	20,2	18,1	18,8	16,5	17,7
Uitteningen per gebruiker	39	43	47	43	40	38	39	39	40	47	41	42	41
Uitteningen per item	4	5	4	4	5	4	4	4	4	3	4	3	4
Collectie per gebruiker	11	8	11	11	8	9	9	9	9	15	9	15	10

Tabel 11
Vestigingen, collectie, uitleningen, ingeschreven gebruikers en openingsuren per week, per gemeentegroottegroep, 1992

	Inwonertal van de gemeente waarin de vestiging staat							Nederland
	1-4 999	5 000-9 999	10 000-19 999	20 000-29 999	30 000-49 999	50 000-99 999	100 000 en meer	
Vestigingen	39	204	381	128	134	126	180	1 192
<i>Gemiddeld per vestiging</i>								
Collectie	12 171	17 689	23 103	34 412	47 765	52 920	62 497	34 906
Uitleningen	36 262	63 300	96 313	169 823	214 098	236 102	230 327	144 846
Ingeschreven gebruikers w.v.	1 044	1 520	2 333	4 319	5 128	5 840	5 796	3 573
jeugd t/m 17 jaar	543	798	1 175	2 126	2 348	2 526	2 334	1 641
Openingsuren per week	9,0	13,1	14,8	18,7	22,1	22,9	23,3	17,7
Uitleningen per gebruiker	35	42	41	39	42	40	40	41
Uitleningen per item	3	4	4	5	4	4	4	4
Collectie per gebruiker	12	12	10	8	9	9	11	10

Tabel 12
Mobiele voorzieningen, uitleningen, ingeschreven gebruikers, atopplaatsen en openingsuren per week, per provincie, 1992

	Gro-ningen	Fries-land	Drenthe	Over-ijssel	Flevo-land	Galder-land	Utrecht	Noord-Holland	Zuid-Holland	Zeeland	Noord-Brabant	Limburg	Neder-land
Gemeenten met mobiele voorzieningen	20	26	30	11	1	57	25	32	36	26	65	30	359
Stopplaatsen	177	421	175	64	42	259	124	154	104	152	193	109	1 974
<i>Gemiddeld per mobiele voorziening</i>													
Uitleningen	31 204	61 067	18 972	53 553	188 820	24 449	18 018	20 257	31 657	25 826	21 836	18 824	27 427
Ingeschreven gebruikers w.v.	653	1 079	371	1 161	3 221	564	365	565	788	601	433	448	594
jeugd t/m 17 jaar	450	722	294	820	2 285	419	267	356	556	418	342	372	429
Openingsuren	8,3	11,3	4,3	12,2	40,0	5,2	4,4	5,2	6,5	5,0	3,2	5,9	5,8
Uitleningen per gebruiker	48	57	51	46	59	43	49	36	40	43	50	42	46

Tabel 13
Mobiele voorzieningen, uitleningen, ingeschreven gebruikers, atopplaatsen en openingsuren per week, per gemeentegroottegroep, 1992

	Inwonertal van de gemeente waarin de mobiele voorzieningen zich bevinden							Nederland
	1-4 999	5 000-9 999	10 000-19 999	20 000-29 999	30 000-49 999	50 000-99 999	100 000 en meer	
Gemeenten met mobiele voorzieningen	41	104	128	35	25	14	12	359
Stopplaatsen	121	374	601	265	238	177	198	1 974
<i>Gemiddeld per mobiele voorziening</i>								
Uitleningen	16 186	19 539	22 137	31 615	39 098	67 182	107 714	27 427
Ingeschreven gebruikers w.v.	374	417	472	611	746	1 578	2 670	594
jeugd t/m 17 jaar	263	292	330	466	532	1 100	2 137	429
Openingsuren per week	2,9	3,8	4,9	6,5	9,3	15,7	23,0	5,8
Uitleningen per gebruiker	43	47	47	52	52	43	40	46

Tabel 14
Collectie en uitleeningen, 1980-1992

	1980	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
	x 1 000								
Collectie totaal	32 319	41 235	42 098	43 675	43 780	43 940	44 525	44 526	44 808
w.o.									
boeken totaal	30 728	38 753	39 572	40 921	40 776	40 916	41 515	41 498	41 781
w.v.									
volwassenen	19 305	24 779	25 290	26 492	26 333	26 375	26 918	27 029	27 109
jeugd	11 423	13 974	14 282	14 429	14 444	14 541	14 597	14 470	14 672
audiovisuele materialen	1 209	1 822	1 982	2 084	2 227	2 151	2 322	2 276	2 260
Uitleeningen totaal	161 911	172 089	175 617	179 882	185 443	184 946	185 724	183 500	185 145
w.o.									
boeken totaal	157 986	164 320	168 064	169 367	174 182	173 944	173 009	169 927	171 705
w.v.									
volwassenen	89 672	102 158	104 033	105 829	108 279	107 857	106 886	105 310	105 792
jeugd	68 314	62 162	64 030	63 538	65 903	66 087	66 124	64 617	65 913
audiovisuele materialen	3 355	4 203	5 032	6 267	6 317	5 941	7 043	7 357	6 985
	1980=100								
Collectie totaal	100	128	130	135	135	136	138	138	139
w.o.									
boeken totaal	100	126	129	133	133	133	135	135	136
w.v.									
volwassenen	100	128	131	137	136	137	139	140	140
jeugd	100	122	125	126	126	127	128	127	128
audiovisuele materialen	100	151	164	172	184	178	192	188	187
Uitleeningen totaal	100	106	108	111	115	114	115	113	114
w.o.									
boeken totaal	100	104	106	107	110	110	110	108	109
w.v.									
volwassenen	100	114	116	118	121	120	119	117	118
jeugd	100	91	94	93	96	97	97	95	96
audiovisuele materialen	100	125	150	187	188	177	210	219	208

Tabel 15
Collectie en uitleeningen naar type bibliotheek, 1992

	PBC's		Aangesloten OB'en		Zelfstandige OB'en		Totaal	
	collectie ¹⁾	uitleeningen	collectie ¹⁾	uitleeningen	collectie ¹⁾	uitleeningen	collectie ¹⁾	uitleeningen
	x 1 000							
Boeken	4 130	9 270	14 954	67 655	22 697	94 780	41 781	171 705
w.v.								
volwassenen	2 692	4 882	9 035	39 764	15 382	61 145	27 109	105 792
w.v.								
fiction	1 301	3 662	4 621	28 809	6 887	42 847	12 808	75 319
non-fiction	1 379	1 220	4 308	10 955	8 115	18 298	13 802	30 473
naslagwerken	13		106		381		499	
jeugd	1 438	4 387	5 919	27 891	7 315	33 635	14 672	65 913
w.v.								
verhalen	981	3 634	3 865	22 867	4 776	27 376	9 621	53 877
ontwikkelingsboeken	456	754	2 043	5 024	2 521	6 259	5 020	12 036
naslagwerken	1		11		19		31	
Bladmuziek	86	42	14	69	444	558	544	669
Audiovisuele materialen	343	100	548	2 086	1 369	4 799	2 260	6 985
w.v.								
muziekplaten, -cassettes	116	8	75	99	308	481	499	587
cd's	155	41	380	1 613	759	3 393	1 294	5 047
videocassettes, beeldplaten e.d.	32	29	37	198	112	509	181	735
andere a.v.m.	40	22	57	177	190	416	287	615
Losse tijdschriften	.	27	.	2 860	.	514	.	3 401
Onderwerpen klein grafisch materiaal	36	8	975	694	348	262	1 360	964
Overig	11	7	112	1 099	101	315	223	1 421
Totaal	4 569	9 453	15 628	74 464	24 611	101 228	44 808	185 145

¹⁾ Bij de totalen van de collectie zijn tijdschriften en klein grafisch materiaal niet meegeteld.

Tabel 16
Collectie en uitgaven per provincie, 1992

	Gro- ningen	Fries- land	Drenthe	Over- ijssel	Flevo- land	Gelder- land	Utrecht	Noord- Holland	Zuid- Holland	Zeeland	Noord- Brabant	Limburg	Neder- land
	x 1 000												
Collectie 1)													
Boeken	2 129	1 616	1 441	3 482	525	4 810	2 716	5 905	8 388	1 477	5 529	3 763	41 781
w.v.													
volwassenen	1 387	1 004	881	2 080	302	3 186	1 748	3 960	5 581	1 061	3 525	2 395	27 109
w.v.													
fiction	653	530	410	1 009	153	1 443	923	1 896	2 614	339	1 721	1 117	12 808
non-fiction	710	464	465	1 039	143	1 693	787	1 972	2 824	704	1 772	1 230	13 802
naslagwerken	24	10	5	32	6	50	38	92	143	18	32	48	499
jeugd	742	612	560	1 403	223	1 624	967	1 945	2 807	417	2 003	1 368	14 672
w.v.													
verhalen	485	396	375	915	142	1 096	646	1 241	1 859	260	1 330	877	9 621
ontwikkelingsboeken	255	216	185	486	81	525	318	697	945	156	671	485	5 020
naslagwerken	2	1	0	2	0	3	3	8	4	1	2	5	31
Bladmuziek	13	14	6	51	5	82	33	108	112	35	64	20	544
Audiovisuele materialen	71	61	77	194	26	298	257	370	371	36	277	225	2 260
w.v.													
muziekplaten, -cassettes	8	5	5	39	7	66	74	119	49	3	23	102	499
cd's	60	50	56	116	17	209	143	169	197	19	163	94	1 294
videocassettes, beeldplaten e.d.	3	5	4	18	2	11	10	21	54	6	36	11	181
andere a.v.m.	-	1	11	19	1	12	30	60	71	8	55	18	287
Losse tijdschriften
Onderwerpen klein grafisch materiaal	-	26	10	106	4	361	79	142	92	13	412	115	1 360
Overig	8	-	1	1	0	34	2	10	28	-	116	24	223
Totaal	2 220	1 691	1 524	3 728	556	5 224	3 008	6 393	8 899	1 548	5 986	4 031	44 808
Uitgaven													
Boeken	7 271	8 560	6 215	13 761	2 771	21 378	11 825	24 581	36 549	4 689	24 071	10 034	171 705
w.v.													
volwassenen	4 649	5 268	3 729	7 944	1 484	13 359	7 341	16 034	23 256	2 819	14 410	5 498	105 792
w.v.													
fiction	3 301	3 929	2 640	5 785	1 104	9 474	5 337	11 054	16 687	1 943	10 004	4 061	75 319
non-fiction	1 347	1 339	1 089	2 159	380	3 885	2 004	4 980	6 570	876	4 407	1 437	30 473
jeugd	2 622	3 292	2 486	5 816	1 287	8 019	4 484	8 547	13 293	1 870	9 661	4 536	65 913
w.v.													
verhalen	2 149	2 670	2 022	4 835	1 050	6 555	3 684	6 969	10 883	1 498	7 762	3 803	53 877
ontwikkelingsboeken	473	622	464	981	238	1 464	800	1 578	2 410	373	1 899	733	12 036
Bladmuziek	1	12	7	59	8	86	47	121	148	42	116	20	669
Audiovisuele materialen	282	265	211	514	90	912	708	1 196	1 207	148	1 115	337	6 985
w.v.													
muziekplaten, -cassettes	2	10	3	41	11	21	85	311	44	6	22	31	587
cd's	269	184	194	388	71	636	526	661	753	94	807	266	5 047
videocassettes, beeldplaten e.d.	12	32	8	55	6	30	33	110	270	31	130	18	735
andere a.v.m.	-	40	6	30	2	25	64	114	139	18	156	22	615
Losse tijdschriften	-	22	201	305	5	128	275	515	234	57	1 249	411	3 401
Onderwerpen klein grafisch materiaal	-	5	-	24	2	135	126	77	73	14	451	56	964
Overig	-	-	1	3	49	1	37	20	78	-	1 199	33	1 421
Totaal	7 554	8 865	6 636	14 666	2 925	22 640	13 019	26 509	38 288	4 951	28 202	10 891	185 145

1) Bij de totalen zijn tijdschriften en klein grafisch materiaal niet meegeteld.

Tabel 17
Collectie en uitleningen naar inwonertal van het werkgebied, 1992

	1-4 999	5 000- 9 999	10 000- 19 999	20 000- 29 999	30 000- 49 999	50 000- 99 999	100 000 en meer	Neder- land ¹⁾
	x 1 000							
Collectie²⁾								
Boeken	638	3 253	7 150	4 111	4 884	6 458	11 157	41 781
w.v.								
volwassenen	352	1 900	4 307	2 590	3 109	4 174	7 983	27 109
w.v.								
fiction	207	993	2 209	1 306	1 523	2 049	3 219	12 808
non-fiction	141	885	2 044	1 248	1 518	2 046	4 541	13 802
naslagwerken	4	22	54	36	68	80	223	499
jeugd	286	1 352	2 843	1 521	1 775	2 283	3 174	14 672
w.v.								
verhalen	197	879	1 860	994	1 140	1 468	2 104	9 621
ontwikkelingsboeken	88	471	977	525	631	810	1 061	5 020
naslagwerken	1	3	6	3	4	6	8	31
Bladmuziek	0	1	4	11	24	91	328	544
Audiovisuele materialen	4	76	254	225	300	393	667	2 260
w.v.								
muziekplaten, -cassettes	1	7	42	31	27	50	224	499
cd's	2	53	171	158	203	253	299	1 294
videocassettes, beeldplaten e.d.	0	5	18	17	22	41	45	181
andere a.v.m.	1	11	23	18	47	48	99	287
Losse tijdschriften
Onderwerpen klein grafisch materiaal	9	233	430	255	149	120	127	1 360
Overig	2	29	53	33	36	14	45	223
Totaal	644	3 359	7 461	4 379	5 243	6 956	12 197	44 808
Uitleningen								
Boeken	1 959	12 298	31 205	21 321	24 602	29 566	41 483	171 705
w.v.								
volwassenen	1 003	6 859	18 249	12 877	15 465	18 768	27 687	105 792
w.v.								
fiction	790	5 077	13 207	9 315	10 980	13 333	18 955	75 319
non-fiction	213	1 783	5 042	3 562	4 485	5 435	8 733	30 473
jeugd	956	5 439	12 956	8 444	9 137	10 798	13 795	65 913
w.v.								
verhalen	820	4 511	10 637	6 906	7 378	8 747	11 244	53 877
ontwikkelingsboeken	136	928	2 319	1 538	1 759	2 051	2 551	12 036
Bladmuziek	0	7	25	31	57	136	371	669
Audiovisuele materialen	15	283	917	833	1 201	1 446	2 190	6 985
w.v.								
muziekplaten, -cassettes	3	13	41	38	41	71	372	587
cd's	11	210	711	638	944	1 058	1 434	5 047
videocassettes, beeldplaten e.d.	0	32	102	85	97	212	177	735
andere a.v.m.	1	28	63	72	118	104	206	615
Losse tijdschriften	111	810	1 315	604	214	273	48	3 401
Onderwerpen klein grafisch materiaal	4	154	329	181	119	52	118	964
Overig	12	292	495	274	184	84	72	1 421
Totaal	2 103	13 844	34 287	23 243	26 377	31 558	44 281	185 145

¹⁾ Inclusief PBC's.

²⁾ Bij de totalen zijn tijdschriften en klein grafisch materiaal niet meegeteld.

Tabel 18
Uitleenfrequentie per provincie, 1992

	Gro- ningen	Fries- land	Drenthe	Over- ijssel	Flevo- land	Gelder- land	Utrecht	Noord- Holland	Zuid- Holland	Zeeland	Noord- Brabant	Limburg	Neder- land
Uitleenfrequentie totaal	3,4	5,2	4,4	3,9	5,3	4,3	4,3	4,1	4,3	3,2	4,7	2,7	4,1
w.o.													
boeken	3,4	5,3	4,3	4,0	5,3	4,4	4,4	4,2	4,4	3,2	4,4	2,7	4,1
w.v.													
volwassenen	3,4	5,2	4,2	3,8	4,9	4,2	4,2	4,0	4,2	2,7	4,1	2,3	3,9
jeugd	3,5	5,4	4,4	4,1	5,8	4,9	4,6	4,4	4,7	4,5	4,8	3,3	4,5
bladmuziek	0,1	0,8	1,3	1,2	1,7	1,1	1,4	1,1	1,3	1,2	1,8	1,0	1,2
audiovisuele materialen	4,0	4,4	2,8	2,7	3,4	3,1	2,8	3,2	3,3	4,2	4,0	1,5	3,1
w.v.													
muziekplaten, en -cassettes	0,2	2,0	0,6	1,1	1,6	0,3	1,2	2,6	0,9	2,2	1,0	0,3	1,2
cd's	4,5	3,7	3,4	3,3	4,1	4,0	3,7	3,9	3,8	4,9	5,0	2,8	3,9
videocassettes, beeldplaten e.d.	4,6	7,0	2,1	3,0	4,2	2,7	3,4	5,2	5,0	5,1	3,6	1,6	4,1
andere audiovisuele materialen	—	28,0	0,6	1,5	1,9	2,0	2,1	1,9	2,0	2,4	2,8	1,3	2,1

Tabel 19
Uitleenfrequentie naar inwonertal van het werkgebied, 1992

	1-4 999	5 000- 9 999	10 000- 19 999	20 000- 29 999	30 000- 49 999	50 000- 99 999	100 000 en meer	Neder- land ¹⁾
Uitleenfrequentie totaal	3,3	4,1	4,6	5,3	5,0	4,5	3,6	4,1
w.o.								
boeken	3,1	3,8	4,4	5,2	5,0	4,6	3,7	4,1
w.v.								
volwassenen	2,9	3,6	4,2	5,0	5,0	4,5	3,5	3,9
jeugd	3,3	4,0	4,6	5,6	5,1	4,7	4,3	4,5
bladmuziek	18,5	7,7	6,4	2,9	2,4	1,5	1,1	1,2
audiovisuele materialen	4,2	3,7	3,6	3,7	4,0	3,7	3,3	3,1
w.v.								
muziekplaten en -cassettes	4,6	1,9	1,0	1,2	1,5	1,4	1,7	1,2
cd's	4,6	4,0	4,2	4,1	4,6	4,2	4,8	3,9
videocassettes, beeldplaten e.d.	5,7	5,9	5,6	4,9	4,4	5,2	4,0	4,1
andere audiovisuele materialen	2,0	2,6	2,8	3,9	2,5	2,2	2,1	2,1

1) Inclusief PBC's.

Tabel 20
Collectie en uitleeningen per gebruiker en inwoner, per provincie, 1992

	Einheid	Gro- ningen	Fries- land	Drenthe	Over- ijssel	Flevo- land	Gelder- land	Utrecht	Noord- Holland	Zuid- Holland	Zeeland	Noord- Brabant	Limburg	Neder- land
Collectie														
totaal	1 000	2 220	1 691	1 524	3 728	556	5 224	3 008	6 393	8 899	1 548	5 986	4 031	44 808
w.o.														
boeken volwassenen	%	62	59	58	56	54	61	58	62	63	69	59	59	61
boeken jeugd	%	33	36	37	38	40	31	32	30	32	27	33	34	33
boeken totaal	%	96	96	95	93	94	92	90	92	94	95	92	93	93
audiovisuele materialen	%	3	4	5	5	5	6	9	6	4	2	5	6	5
per instelling	1 000	89	56	44	85	93	71	67	95	91	129	55	70	74
per gebruiker	1	11,7	8,6	11,0	11,2	7,7	8,9	9,1	9,4	9,6	14,6	8,7	15,5	9,9
per inwoner	1	4,0	2,8	3,4	3,6	2,3	2,8	2,9	2,6	2,7	4,3	2,7	3,6	2,9
Uitleeningen														
totaal	1 000	7 554	8 865	6 636	14 666	2 925	22 640	13 019	26 509	38 288	4 951	28 202	10 891	185 145
w.o.														
boeken volwassenen	%	62	59	56	54	51	59	56	60	61	57	51	50	57
boeken jeugd	%	35	37	37	40	44	35	34	32	35	38	34	42	36
boeken totaal	%	96	97	94	94	95	94	91	93	95	95	85	92	93
audiovisuele materialen	%	4	3	3	4	3	4	5	5	3	3	4	3	4
per instelling	1 000	302	295	190	333	487	306	289	396	391	413	259	188	307
per item van de collectie	1	3,4	5,2	4,4	3,9	5,3	4,3	4,3	4,1	4,3	3,2	4,7	2,7	4,1
per gebruiker	1	39,8	44,9	48,0	44,0	40,7	38,6	39,2	39,2	41,1	46,8	41,0	41,9	41,0
per inwoner	1	13,6	14,7	14,8	14,1	12,0	12,3	12,4	10,9	11,6	13,7	12,6	9,7	12,2

Tabel 21
Collectie en uitlenen per gebruiker en per inwoner naar inwonertal van het werkgebied, 1992

	Eenheid	1-4 999	5 000-9 999	10 000-19 999	20 000-29 999	30 000-49 999	50 000-99 999	100 000 en meer	Nederland 1)
Collectie									
totaal	1 000	644	3 359	7 461	4 379	5 243	6 956	12 197	44 808
w.o.									
boeken volwassenen	%	55	57	58	59	59	60	65	61
boeken jeugd	%	44	40	38	35	34	33	26	33
boeken totaal	%	99	97	96	94	93	93	91	93
audiovisuele materialen	%	1	2	3	5	6	6	5	5
per instelling	1 000	11	21	39	57	103	193	610	74
per gebruiker	1	11,1	10,0	9,0	7,5	8,3	9,0	10,9	9,9
per inwoner	1	2,7	2,6	2,4	2,5	2,5	2,8	2,9	2,9
Uitlenen									
totaal	1 000	2 103	13 844	34 287	23 243	26 377	31 558	44 281	185 145
w.o.									
boeken volwassenen	%	48	50	53	55	59	59	63	57
boeken jeugd	%	45	39	38	36	35	34	31	36
boeken totaal	%	93	89	91	92	93	94	94	93
audiovisuele materialen	%	1	2	3	4	5	5	5	4
per instelling	1 000	36	88	179	302	517	877	2 214	307
per item van de collectie	1	3,3	4,1	4,6	5,3	5,0	4,5	3,6	4,1
per gebruiker	1	36,2	41,3	41,1	39,9	41,7	40,9	39,6	41,0
per inwoner	1	8,9	10,6	10,9	13,1	12,4	12,6	10,6	12,2

1) Inclusief PBC's.

Tabel 22
Ingeschreven gebruikers naar type bibliotheek en provincie, 1992

	Gro-ningen	Fries-land	Drenthe	Over-ijssel	Flevo-land	Gelder-land	Utrecht	Noord-Holland	Zuid-Holland	Zeeland	Noord-Brabant	Lim-burg	Neder-land
	x 1 000												
PBC's	10	26	8	4	—	23	5	17	20	38	22	7	179
w.v.													
volwassenen	3	8	2	1	—	6	2	6	8	20	4	1	62
jeugd t/m 17 jaar	7	18	6	4	—	16	2	10	13	18	18	6	117
Aangesloten OB'en	107	105	71	139	4	335	136	185	277	20	364	106	1 850
w.v.													
volwassenen	56	54	37	64	2	163	70	108	146	11	165	45	920
jeugd t/m 17 jaar	51	52	34	75	3	172	67	78	131	9	199	61	930
Zelfstandige OB'en	73	66	60	191	68	229	191	475	634	48	303	146	2 482
w.v.													
volwassenen	46	39	30	108	29	134	105	277	366	25	167	74	1 401
jeugd t/m 17 jaar	27	27	30	82	39	95	86	197	268	23	136	72	1 082
Totaal	190	198	138	334	72	586	332	677	931	106	689	260	4 512
w.v.													
volwassenen	105	101	69	173	31	303	177	392	520	56	336	120	2 383
jeugd t/m 17 jaar	85	96	70	161	41	283	155	285	411	49	353	140	2 129
In procenten van de bevolking op 31-12-1992	34	33	31	32	30	32	32	28	28	29	31	23	30

1) Inclusief PBC's.

Tabel 23
Ingeschreven gebruikers naar inwonertal van het werkgebied, 1992

	1-4 999	5 000- 9 999	10 000- 19 999	20 000- 29 999	30 000- 49 999	50 000- 99 999	100 000 en meer	Neder- land ¹⁾
	x 1 000							
Gebruikers w.v.	58	335	833	583	633	772	1 119	4 512
volwassenen	27	159	414	295	341	430	654	2 383
jeugd t/m 17 jaar	31	176	419	288	292	341	464	2 129
%								
In procenten van de bevolking op 31-12-1992	25	26	27	33	30	31	27	30

¹⁾ Inclusief PBC's.

Tabel 24
Gebruikers en uitleningen per provincie, 1992

	Einheid	Gro- ningen	Fries- land	Drenthe	Over- ijssel	Flevo- land	Gelder- land	Utrecht	Noord- Holland	Zuid- Holland	Zeeland	Noord- Brabant	Limburg	Neder- land
Gebruikers w.v.	1 000	190	198	138	334	72	586	332	677	931	106	689	260	4 512
bereikt via vestigingen	%	93	86	92	96	95	94	96	97	96	85	93	95	94
bereikt via mobiele voorzieningen	%	7	14	8	4	4	5	3	3	3	15	4	5	5
bereikt via overige uitleenpunten	%	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	3	0	1
Uitleningen w.v.	1 000	7 554	8 865	6 636	14 666	2 925	22 640	13 019	26 509	38 288	4 951	28 202	10 891	185 145
bereikt via vestigingen	%	92	82	90	94	93	94	95	97	95	86	92	94	93
bereikt via mobiele voorzieningen	%	8	18	9	4	6	6	3	2	3	14	5	5	5
bereikt via overige uitleenpunten	%	0	0	1	2	0	0	1	1	2	1	3	1	1

Tabel 25
Personeel in personen per provincie, 1992

	Gro- ningen	Fries- land	Drenthe	Over- ijssel	Flevo- land	Gelder- land	Utrecht	Noord- Holland	Zuid- Holland	Zeeland	Noord- Brabant	Limburg	Neder- land
Personeel in dienst													
Full-time w.v.	94	99	42	126	10	213	90	197	331	85	197	169	1 653
mannen	60	71	32	72	2	116	41	96	173	44	84	77	868
vrouwen	34	28	10	54	8	97	49	101	158	41	113	92	785
Part-time w.v.	283	330	343	605	161	890	465	1 327	1 734	216	1 370	399	8 123
mannen	34	27	34	46	3	98	41	138	126	23	140	22	732
vrouwen	249	303	309	559	158	792	424	1 189	1 608	193	1 230	377	7 391
Totaal personen	377	429	385	731	171	1 103	555	1 524	2 065	301	1 567	568	9 776
Bijzondere regelingen als WSW, WVM e.d.													
Full-time w.v.	9	10	2	40	-	33	2	9	21	-	34	14	174
mannen	9	5	2	24	-	29	1	3	11	-	25	10	119
vrouwen	-	5	-	16	-	4	1	6	10	-	9	4	55
Part-time w.v.	16	20	4	44	3	47	8	24	31	8	63	12	280
mannen	10	6	1	17	-	22	5	10	8	2	30	2	113
vrouwen	6	14	3	27	3	25	3	14	23	6	33	10	167
Totaal personen	25	30	6	84	3	80	10	33	52	8	97	26	454
Totaal													
Full-time w.v.	103	109	44	166	10	246	92	206	352	85	231	183	1 827
mannen	69	76	34	96	2	145	42	99	184	44	109	87	987
vrouwen	34	33	10	70	8	101	50	107	168	41	122	96	840
Part-time w.v.	299	350	347	649	164	937	473	1 351	1 765	224	1 433	411	8 403
mannen	44	33	35	63	3	120	46	148	134	25	170	24	845
vrouwen	255	317	312	586	161	817	427	1 203	1 631	199	1 263	387	7 558
Totaal personen	402	459	391	815	174	1 183	565	1 557	2 117	309	1 664	594	10 230

Tabel 26
Personeel in mensjaren naer dienstverbend en vacatures, per provincie, 1992

	Gro- ningen	Fries- land	Drenthe	Over- ijssel	Flevo- land	Gelder- land	Utrecht	Noord- Holland	Zuid- Holland	Zeeland	Noord- Brabant	Limburg	Neder- land
absoluut													
Personeel in dienst	259	266	205	401	70	688	366	916	1 253	199	854	364	5 841
w.v.													
Full-time	99	103	44	131	11	222	93	204	336	86	207	173	1 709
Part-time	160	163	160	270	59	466	273	712	916	114	647	191	4 132
Bijzondere regelingen als WSW, WVM e.d.	21	25	4	77	2	53	8	27	42	6	77	22	364
w.v.													
Full-time	9	10	2	41	—	16	2	9	21	—	36	14	161
Part-time	11	15	2	36	2	37	6	18	20	6	42	8	203
Totaal	280	291	209	478	73	741	374	943	1 294	205	931	386	6 205
w.v.													
Full-time	108	113	46	172	11	238	95	213	357	86	243	188	1 870
Part-time	171	178	163	307	62	503	279	730	937	120	689	198	4 335
%													
Personeel in dienst	93	91	98	84	97	93	98	97	97	97	92	94	94
w.v.													
Full-time	35	35	21	27	15	30	25	22	26	42	22	45	28
Part-time	57	56	77	57	82	63	73	76	71	55	69	49	67
Bijzondere regelingen als WSW, WVM e.d.	7	9	2	16	3	7	2	3	3	3	8	6	6
w.v.													
Full-time	3	4	1	9	—	2	1	1	2	—	4	4	3
Part-time	4	5	1	8	3	5	1	2	2	3	4	2	3
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
w.v.													
Full-time	39	39	22	36	15	32	25	23	28	42	26	49	30
Part-time	61	61	78	64	85	68	75	77	72	58	74	51	70
absoluut													
Vacatures	—	4	1	5	2	13	0	33	46	1	8	6	118

Tabel 27
Vrijwilligers in personen en mensjaren per provincie, 1992

	Gro- ningen	Fries- land	Drenthe	Over- ijssel	Flevo- land	Gelder- land	Utrecht	Noord- Holland	Zuid- Holland	Zeeland	Noord- Brabant	Limburg	Neder- land
Vrijwilligers in personen	767	57	876	433	5	557	1 229	462	1 332	27	579	385	6 709
w.v.													
mannen	62	3	34	37	1	40	102	38	143	5	43	35	543
vrouwen	705	54	842	396	4	517	1 127	424	1 189	22	536	350	6 166
Vrijwilligers in mensjaren	52	4	36	35	1	45	87	32	87	2	36	25	442

Tabel 28
Vrijwilligers in personen en mensjaren naer inwonertal van het werkgebied, 1992

	1-4 999	5 000- 9 999	10 000- 19 999	20 000- 29 999	30 000- 49 999	50 000- 99 999	100 000 en meer	Neder- land ¹⁾
Vrijwilligers	781	1 579	2 105	676	431	504	541	6 709
w.v.								
mannen	50	114	166	61	35	20	84	543
vrouwen	731	1 465	1 939	615	396	484	457	6 166
Vrijwilligers in mensjaren	40	97	150	56	25	36	26	442

¹⁾ Inclusief PBC's.

Tabel 29
Uitkeringen per mensjaar per provincie, 1987-1992

	Gro- ningen	Fries- land	Drenthe	Over- ijssel	Flevo- land	Gelder- land	Utrecht	Noord- Holland	Zuid- Holland	Zeeland	Noord- Brabant	Limburg	Neder- land
x 1 000													
Personeel in dienst													
1987	28,6	34,2	33,8	33,1	38,8	33,3	34,4	27,6	31,3	28,0	34,8	31,1	31,8
1988	30,0	36,7	32,2	34,4	40,1	33,6	35,3	28,9	32,6	29,4	36,1	33,0	32,9
1989	29,9	35,3	32,7	34,1	39,8	33,9	33,3	29,7	31,1	27,6	34,8	32,1	32,3
1990	30,4	34,6	35,7	36,6	39,4	33,2	34,2	29,0	31,2	28,3	35,9	31,1	32,6
1991	28,1	30,6	33,0	33,9	39,2	32,0	33,1	28,3	30,0	26,5	33,5	30,9	31,1
1992	29,2	33,4	32,4	36,6	41,5	32,9	35,5	28,9	30,8	24,8	33,0	29,9	31,7
Personeel ¹⁾ en vrijwilligers													
1987	25,1	33,3	27,8	29,5	37,7	30,4	29,0	26,5	28,6	27,5	30,9	28,8	28,9
1988	25,2	35,5	27,0	30,0	38,3	31,6	29,2	27,6	29,6	27,8	31,4	29,8	29,7
1989	27,2	33,0	26,6	29,8	38,1	31,9	27,1	28,5	28,8	27,1	30,9	29,2	29,5
1990	25,4	33,5	29,2	31,1	40,0	31,2	27,8	28,2	28,7	27,7	31,4	28,1	29,5
1991	22,7	27,7	27,1	28,5	37,5	28,9	26,5	27,0	27,6	25,7	29,6	27,4	27,7
1992	22,8	30,1	27,1	28,6	39,5	28,8	28,2	27,2	27,7	23,8	29,1	26,5	27,9

¹⁾ Inclusief bijzondere regelingen als WSW, VVV e.d.

Tabel 30
Exploitatie-overzicht van het openbare bibliotheekwerk naar type bibliotheek, 1990-1992

	1990				1991				1992			
	PBC	AOB	ZOB	Totaal	PBC	AOB	ZOB ⁵⁾	Totaal	PBC	AOB	ZOB ⁵⁾	Totaal
Baten ¹⁾	185 462	199 413	420 396	733 756	204 873	212 014	416 635	758 641	211 638	218 148	435 161	785 919
Inkomsten van gebruikers	5 559	26 737	47 495	79 791	5 606	29 380	50 170	85 156	2 611	30 294	55 833	88 738
Subsidies en bijdragen ¹⁾	67 402	166 523	353 187	586 778	80 225	176 434	349 890	606 086	79 359	179 979	363 230	622 175
w.v.												
gemeentelijk	6 101	165 452	337 127	508 680	8 955	175 555	342 302	526 812	9 358	178 609	356 928	544 895
provinciaal	58 639		9 292	67 931	68 819		1 721	70 540	68 605		1 838	70 443
via PBC ontvangen bijdragen		334		10 167		463		8 734	1 396	393		6 837
overig	2 662	737	6 768	10 167	2 451	416	5 867	8 734	1 396	977	4 464	6 837
Interest	2 088	2 101	1 805	5 994	2 002	2 195	1 899	6 096	4 230	2 531	2 158	8 919
w.o.												
ontvangen van AOB	12				9				52			
Inkomsten personeelskosten ¹⁾	79 620	183	9 384	18 006	82 253	221	7 929	15 984	85 216	177	7 150	13 908
w.o.												
bij AOB in rekening	71 181				74 418				78 635			
gebrachte personeelskosten ²⁾	4 790	183	5 911	10 884	5 274	181	5 046	10 501	4 038	173	4 554	8 765
ontvangen ziekengelden												
Overige baten	30 793	3 869	8 525	43 187	34 787	3 784	6 747	45 318	40 222	5 167	6 790	52 179
w.o.												
verhuur media aan AOB	4 592				4 968				4 716			
verkoop media aan AOB	69				3 008				-			
overige ontvangsten van AOB	13 266				10 884				26 547			
Lasten ¹⁾	186 135	199 038	418 234	731 892	204 725	211 428	416 517	757 789	211 160	216 935	434 612	784 072
Bestuurs- en organisatiekosten	3 304	8 460	8 737	20 501	4 216	9 347	9 625	23 188	3 962	8 927	9 592	22 481
Huisvestingskosten	9 575	48 471	101 282	159 328	14 041	50 162	97 519	161 722	14 073	51 388	103 416	168 877
w.o.												
huur van gebouwen en terreinen	216	20 389	42 916	63 521	83	21 407	40 887	62 377	76	22 841	43 611	66 528
afschrijving op gebouwen, inrichting,												
inventaris	2 205	5 637	13 408	21 250	4 066	5 719	12 167	21 952	3 599	6 524	13 752	23 875
rente investeringen	3 883	10 544	17 284	31 711	5 272	9 846	17 929	33 047	6 057	9 442	19 249	34 748
kosten van energie en water	963	3 885	6 787	11 635	1 018	4 404	7 736	13 158	928	4 308	7 426	12 662
Personeelskosten ¹⁾	133 949	72 017	206 942	341 292	145 962	76 752	203 963	351 796	150 340	79 580	213 086	364 371
w.o.												
bruto-lonen en salarissen personeel	106 627	14	166 889	273 530	113 696	1 087	163 452	278 235	117 363	59	166 307	283 729
in loondienst ³⁾												
door PBC in rekening gebrachte		71 515				74 881				78 635		
personeelskosten	12 716	1	29 338	42 055	17 932	218	28 750	46 900	20 429	10	30 325	50 764
werkgeversaandeel sociale lasten ⁴⁾												
Administratiekosten	15 066	15 988	21 141	55 195	15 222	17 262	26 572	59 056	14 867	18 082	30 711	63 660
Aankoop, bewerking en afschrijving van media	12 261	44 156	61 657	118 074	15 334	46 158	63 609	125 101	13 595	46 473	63 855	123 923
Overige lasten	12 081	9 946	15 475	37 502	5 997	10 765	12 494	29 774	14 323	11 465	13 952	40 760
w.o.												
aan AOB betaalde rente	1 051				752				854			
diensten PBC			1 271				1 158				1 403	
Saldo	-673	375	2 162	1 864	148	586	118	852	478	820	549	1 847

¹⁾ Het totaal (van PBC, AOB en ZOB) is gecorrigeerd voor dubbeltellingen in personeelskosten in verband met geldstromen tussen PBC en AOB.

²⁾ Gesaldeerd met aan AOB doorgegeven bijdrage in de personeelskosten.

³⁾ Inclusief betaalde ziekengelden.

⁴⁾ Inclusief bijdragen aan pensioenfondsen.

⁵⁾ De Zeeuwse Bibliotheek die niet alleen een geïntegreerde openbare en wetenschappelijke collectie heeft maar tevens de PBC-functie in Zeeland vervult, is als Zelfstandige openbare bibliotheek ingedeeld.

Tabel 31
Beten en lasten naar type bibliotheek, 1990-1992

	1990	1991	1992		
			Totaal	w.v.	
				PBC's en AOB'en ¹⁾	ZOB'en
	1 000 gld				
Baten	733 756	758 641	785 919	350 758	435 161
	%				
Inkomsten van gebruikers	10,9	11,2	11,3	7,7	12,8
Subsidies en bijdragen	80,0	79,9	79,2	60,3	83,5
w.v.					
gemeentelijk	69,3	69,4	69,3	43,7	82,0
provinciaal	9,3	9,3	9,0	16,0	0,4
overig	1,4	1,1	0,9	0,6	1,0
Interest	0,8	0,8	1,1	1,6	0,5
Inkomsten personeelskosten	2,5	2,1	1,8	19,9	1,6
Overige baten	5,9	6,0	6,6	10,6	1,6
	1 000 gld				
Lasten	698 979	757 789	784 072	349 460	434 612
	%				
Bestuurs- en organisatiekosten	2,4	3,1	2,9	3,0	2,2
Huisvestingskosten	22,3	21,3	21,5	15,3	23,8
Personeelskosten	46,4	46,4	46,5	53,7	49,0
Administratiekosten	7,2	7,8	8,1	7,7	7,1
Aankoop, bewerking en afschrijving van media	16,6	16,5	15,8	14,0	14,7
Overige lasten	5,1	4,9	5,2	6,0	3,2

Tabel 32
Contributietarief naar type bibliotheek, provincie en inwonertal van het werkgebied, 1992

Type instelling	Tot 15,00 gld	15,00 tot 20,00 gld	20,00 tot 25,00 gld	25,00 tot 30,00 gld	30,00 gld en meer	Totaal
		aantal instellingen				
PBC	—	—	5	4	2	11
AOB	2	14	116	201	114	447
ZOB	9	9	34	53	40	145
<i>Provincie</i>						
Groningen	—	1	2	9	13	25
Friesland	1	—	2	1	26	30
Drenthe	—	—	—	3	32	35
Overijssel	—	1	3	37	3	44
Flevoland	—	—	—	6	—	6
Gelderland	2	1	22	26	23	74
Utrecht	2	3	11	17	12	45
Noord-Holland	—	1	10	38	18	67
Zuid-Holland	2	7	55	24	10	98
Zeeland	—	—	2	5	5	12
Noord-Brabant	1	1	17	77	13	109
Limburg	3	8	31	15	1	58
<i>Inwonertal van het werkgebied²⁾</i>						
1- 4 999 inwoners	6	6	22	14	11	59
5 000- 9 999 inwoners	3	7	52	68	27	157
10 000-19 999 inwoners	2	5	51	91	43	192
20 000-29 999 inwoners	—	1	12	33	31	77
30 000-49 999 inwoners	—	2	6	23	20	51
50 000-99 999 inwoners	—	1	4	18	13	36
100 000 inwoners en meer	—	1	3	7	9	20
Nederland	11	23	155	258	156	603

¹⁾ Geen contributietarief, maar alleen leengeld.

²⁾ Exclusief PBC's

Tabel 33
Instellingen naar contributietarief ¹⁾ en naar het heffen van leengeld, 1992

	Contributietarief					Totaal
	tot 15,00 gld	15,00 tot 20,00 gld	20,00 tot 25,00 gld	25,00 tot 30,00 gld	30,00 gld en meer	
Instellingen met een bibliotheektarief	5	11	37	13	4	70
w.v.						
met leengeld voor boekmaterialen	1	3	2	–	–	6
zonder leengeld voor boekmaterialen	4	8	35	13	4	64
Instellingen met een fonotheketarief	–	1	–	3	4	8
w.v.						
met leengeld voor non-boekmaterialen	–	1	–	3	4	8
Instellingen met een combinatietarief	2	12	118	245	152	529
w.v.						
met uitsluitend leengeld voor boekmaterialen	–	–	1	1	–	2
met leengeld voor boek- en non-boekmateriaal	–	4	5	11	27	47
met uitsluitend leengeld voor non-boekmaterialen	–	7	97	190	114	408
zonder leengeld	2	1	15	43	11	72

¹⁾ Een bibliotheek kan zowel een bibliotheektarief als een combinatietarief hebben.

I. Enige gehanteerde begrippen

Onder een *openbare bibliotheek* wordt verstaan: een voor ieder bestemde en toegankelijke bibliotheek die met toepassing van de Welzijnswet in overwegende mate (dus méér dan 50%) door het rijk, een provincie of een gemeente wordt bekostigd dan wel in stand wordt gehouden.

Met het begrip *instelling* wordt een zelfstandige rechtspersoon (stichting, vereniging e.d.) of overheidsdienst met een eigen begroting aangeduid. Binnen het openbare bibliotheekwerk wordt onderscheid gemaakt tussen *provinciale bibliotheekcentrale* (PBC), *aangesloten openbare bibliotheek* (AOB) en *zelfstandige openbare bibliotheek* (ZOB).

Een *PBC-instelling* is werkzaam ten behoeve van de gehele provincie en heeft tot primaire functie het verzorgen van aanvullende diensten die vooral voor kleinere gemeenten efficiënter op provinciaal niveau kunnen worden uitgevoerd dan op plaatselijk niveau. Deze dienstverlening bestaat onder andere uit het verzorgen van de directievoering en de uitleenadministratie voor plaatselijke bibliotheekinstellingen; het uitleen van personeel; het verzorgen van bibliusbussen in afgelegen woonkernen of het beschikbaar stellen van specifieke achtergrondcollecties aan plaatselijke bibliotheken, schoolmediatheekdiensten of uitleenpunten in bejaardentehuizen etc..

Een *AOB-instelling* heeft de directievoering uitbesteed aan een PBC. Historisch gezien zijn AOB-instellingen voornamelijk te vinden in gemeenten tot 30 000 inwoners. In het relatief kleine werkgebied (en dus beperkte subsidie) kan een AOB-instelling toch een grote diversiteit in het bibliotheekaanbod ontwikkelen door gebruik te maken van de dienstverlening van de PBC.

Een *ZOB-instelling* heeft een eigen directievoering. Dit type instelling bestaat voor een deel uit instellingen die een erkenning hadden op basis van de wet op het openbaar bibliotheekwerk van 1975. Deze instellingen zijn voornamelijk werkzaam in gemeenten met een inwonertal van meer dan 30 000. Per 1 januari 1989 is de wet op het openbaar bibliotheekwerk opgegaan in de Welzijnswet. Hierdoor is ook het erkenningstelsel vervallen.

Een ander deel van de ZOB-instellingen bestaat uit bibliotheken die voorheen niet waren erkend. Deze veelal kleinere instellingen zijn doorgaans ook in kleinere gemeenten werkzaam.

AOB- en ZOB-instellingen hebben een beleidsmatige en financiële verantwoordelijkheid voor het openbare bibliotheekwerk in hun werkgebied. Voorzieningen binnen het werkgebied van een plaatselijke bibliotheek kunnen weliswaar, omwille van een efficiënte dienstverlening, door een andere instelling worden verzorgd, maar daar staat dan altijd een financiële vergoeding tegenover. Zo worden vaak mobiele voorzieningen en schoolmediatheekdiensten

binnen het werkgebied van plaatselijke AOB- en ZOB-instellingen door een PBC verzorgd.

De bibliotheekinstellingen bereiken het publiek via vier typen uitleenpunten, te weten:

- *vestiging*: een voor ieder bestemd en toegankelijk vast distributiepunt (hoofdvestiging of filiaal) voor lokaal bibliotheekwerk waar uitleningen en gebruikers door de openbare bibliotheekinstelling worden geregistreerd; afzonderlijke jeugdafdelingen worden hier niet bij begrepen;
- *mobiele voorziening*: gemeente waarin één of meer stopplaatsen aan de route van een bibliobus zijn gelegen;
- *schoolmediatheek*: uitleenpunt in een basisschool of school voor voortgezet onderwijs, die verzorgd wordt door een bibliotheek;
- *overig vast uitleenpunt*: een *niet* voor ieder bestemd en toegankelijk vast distributiepunt (bijvoorbeeld afzonderlijke jeugdafdelingen, uitleenpunten in bejaardentehuizen e.d.) of een vast distributiepunt waar uitleningen en gebruikers niet door de openbare bibliotheekinstelling worden geregistreerd.

De *collectie* omvat de totale collectie in eigendom van de instelling, inclusief verhuurd materiaal en specifieke deelcollecties ten behoeve van schoolmediatheekdiensten, materiaal voor uitleenposten e.d. Tot de totale collectie worden niet gerekend tijdschriften (niet boekgebonden) en onderwerpen klein grafisch materiaal.

De getelde *uitleningen* hebben betrekking op alle uitleningen, inclusief die van losse tijdschriften en onderwerpen klein grafisch materiaal.

Bij berekeningen van *contributietarieven* is steeds uitgegaan van het combinatietarief; in enkele gevallen waarin een bibliotheek uitsluitend over een collectie boeken (en eventueel klein grafisch materiaal) beschikte, is vanzelfsprekend het boekentarief aangehouden. Naast contributie, kan een bibliotheek ook leengeld (voor alleen audiovisuele items, maar ook voor boeken) in rekening brengen.

Onder het *werkgebied* van een instelling wordt verstaan de gemeente(n) of delen van gemeente(n) waarvoor een AOB- of ZOB instelling een beleidsmatige en financiële verantwoordelijkheid heeft met betrekking tot het openbare bibliotheekwerk. Deze maat wordt uitgedrukt in het aantal inwoners in het bedoelde gebied.

Indien in één gemeente meerdere bibliotheekinstellingen werkzaam zijn, worden de aantallen inwoners van de werkgebieden naar rato van de gebruikers vastgesteld. De werkgebieden worden opgedeeld in klassen op basis van het aantal inwoners binnen het werkgebied.

Een *PBC-instelling* vervult een achtergrondfunctie voor de gehele provincie; aangezien zij niet primair een beleidsmatige en financiële verantwoordelijkheid heeft met betrekking tot het openbare bibliotheekwerk in bepaalde gemeenten heeft zij geen direct werkgebied.

De gemeenten in Nederland worden verdeeld in klassen op basis van het aantal inwoners per gemeente. Deze verdeling naar *gemeentegroottegroep* wordt gehanteerd om de verdeling van vestigingen in beeld te brengen. Vanwege hun provinciale functie zou het onjuist zijn de PBC's bij de gemeentegroottegroep van hun plaats van vestiging in te delen. In de staten en tabellen zijn de PBC's wel steeds bij de landelijke totalen meegeteld.

II. De Statistiek openbare bibliotheken 1992

Deze publikatie is gebaseerd op de Statistiek van de openbare bibliotheken 1992. Voor deze statistiek worden de instellingen op het terrein van het openbare bibliotheekwerk jaarlijks schriftelijk geënquêteerd. De vragenlijsten zijn opgesteld in overleg met het Nederlands Bibliotheek en Lektuur Centrum (NBLC).

Het doel van deze statistiek is cijfermatige gegevens te verzamelen van alle Nederlandse openbare bibliotheken. De uitkomsten van deze statistiek worden gebruikt voor verschillende CBS-publicaties zoals de onderhavige, het Jaarboek Cultuur, het Statistisch Jaarboek, het Regionaal Statistisch Zakboek, het Statistisch Bulletin en voor elektronische uitgaven als Videotex en Statline.

Bij de gegevens over collectie en uitleningen is voor een deel van de bibliotheken een schatting gemaakt van de uitsplitsing per categorie. Dit is gebeurd op basis van de verhouding tussen collectie en uitleningen van de desbetreffende categorie op landelijk niveau. De geschatte gegevens zijn niet opgenomen in de gegevens per bibliotheekinstelling.

In de exploitatie-gegevens zijn de totalen voor het gehele bibliotheekwerk gecorrigeerd voor optredende dubbelstellingen als gevolg van het inhuren van PBC-personeel door AOB-en. Hierbij is steeds uitgegaan van de waarde die de ontvangende partij heeft opgegeven. Voor de overige onderlinge transacties is geen correctie toegepast omdat hiervoor onvoldoende gegevens aanwezig zijn. De omvang van deze transacties is echter gering ten opzichte van de personeelskosten.

III. Vergelijkbaarheid met eerdere publikaties over openbare bibliotheken

Bij statistieken die met een vaste regelmaat worden gehouden, is het van groot belang dat een aantal kerngegevens steeds op dezelfde wijze worden verzameld waardoor vergelijking in de tijd, dat wil zeggen, ontwikkelingen gedurende een periode binnen een bepaalde populatie, mogelijk is. Dit geldt ook voor de statistische uitkomsten die voor deze publikatie zijn gebruikt: alle gegevens zijn vergelijkbaar met die van voorgaande CBS-publikaties over openbare bibliotheken vanaf 1973. Tot dat jaar werden gegevens over

openbare bibliotheken verzameld en gepubliceerd door het Nederlands Bibliotheek en Lektuur Centrum (NBLC). Vanaf 1975 trad de Wet op het Openbare bibliotheekwerk in werking op basis waarvan de populatie van bibliotheken duidelijk kon worden afgebakend. De Welzijnswet van 1987, die de eerder genoemde wet buiten werking stelde, had tot gevolg dat voor het eerst ook de zogenaamde volksbibliotheken bij het onderzoek werden betrokken. Dit betrof ongeveer 100 bibliotheken die qua collectie en gebruik zeer bescheiden van omvang waren, waardoor van een echte trendbreuk niet kan worden gesproken. Overigens werd een deel van de gegevens over collectie, uitleningen en gebruikers van deze bibliotheken al via samenwerkende, erkende instellingen opgegeven.